Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьлл 1923 шера денз | ШОАТТА, 11 июнь, 1977 шу. | № 70 (5737). | Мах 2 кеп.

НИЙСЛЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШЦА!

1977 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА ПХЕ БЕТТА ЭГГАРА Т1ЕХ ХЬОКХАМАШ ДОЛАШ БОЛХ БАЬ (ЮКЪЕРА ЛАЬРХ1АЧА Х1АРА 1АТТАГАРА КИЛОГРАММАШ ШУРА ЯЬККХА) ДОЯРКАШ

Астамирова М. — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 2077
Моисеева А. С. — Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1945
Умхаджиева М. — «Горец» яха совхоз 1891
Чагаева С. — Гикаловски ОПХ 1735
Магомадова С. — Шелковски района Ленина ц1ерагIа колхоз 1730
Накаева Х. — «Горец» яха совхоз 1703
Мурадова Т. — «Восточный» совхоз 1636
Шавова З. — Шелковски района «Красный пахарь» яха колхоз 1593
Абакарова К. — «Ермоловский» совхоз 1581
Картоева А. Д. — «Советский» совхоз 1573
Пронина А. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1566
Мизикаева Л. — Наурски района «Красное знамя» яха колхоз 1550
Хатаева А. — «Восточный» совхоз 1528
Хабилаева М. — «Горец» яха совхоз 1525
Махматхаджиева Л. — «Пригородный» совхоз 1524
Закриева Л. — «Красный пахарь» яха колхоз 1523
Саидова Л. — «Восточный» совхоз 1523
Парашкина А. Д. — Гудермесски района «Джалка» яха совхоз 1523
Куркаева Б. — «Бамутский» совхоз 1514
Кулешова М. — Шелковски района Ленина ц1ерагIа колхоз 1500
Якъаева Т. — Шелковски района Ленина ц1ерагIа 1500
Нурчаева Х. — Шелковски района — «Путь к коммунизму» яха колхоз 1498
Кельченко А. — «Красный пахарь» яха колхоз 1494
Джамбетова З. — «Красное знамя» яха колхоз 1493
Гайрбекова А. — «Красное знамя» яха колхоз 1492
Абакарова Б. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1488
Байсарова Б. — «Бамутский» совхоз 1486
Есикаева А. — «Красное знамя» яха колхоз 1480
Ичаева Б. Х. — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1478
Килоева Я. — «Красное знамя» яха колхоз 1470
Магомедхаджиева Х. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1459
Хайдарбекова Н. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1457
Валиева М. — Сунженски района «Победа» яха колхоз 1455
Кальченко Е. Н. — «Красный пахарь» яха колхоз 1451
Адиингайтханова З. Х. — «Красный пахарь» яха колхоз 1449
Турпуханова Я. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1448
Тушаева З. — Шелковски района «Коминтерн» яха колхоз 1444
Дабаданова П. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1441
Батуева М. — «Горец» яха совхоз 1438
Магомадова Э. — «Пригородный» совхоз 1429
Мартыненко В. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1430
Дадаева М. — «Восточный» совхоз 1415
Арсанукаева С. — «Пригородный» совхоз 1409
Бугаева Т. — Шелковски района «Червленский» колхоз 1403
Яхьобаева А. — «Червленский» колхоз 1376
Даурбекова А. — Шелковски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1375
Мытиева К. — «Красный пахарь» яха колхоз 1374
Хизриева Х. — «Восточный» совхоз 1366
Ахмадова С. — Кирова ц1ерагIа совхоз 1366
Касуева Т. Х. — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 1366
Аджиамбетова Б. — «Коминтерн» яха колхоз 1363
Габараева Е. — Шелковски района Ленина ц1ерагIа колхоз 1360
Агбериева А. Д. — «Коминтерн» яха колхоз 1360
Сагова Д. — «Назрановский» совхоз 1357
Джамбулатова М. — «Ермоловский» совхоз 1355

План—ханал хьалха

Сийлахь-боккхачу Октябра 60 шу дизарен моттигерча Советашка хургдолча хоржамашкий сийна республика хьалха лаьттача предприятешна д1адолаьь къахьегама почин хьалхалоцуш Карабулакски бурувдеттараша тоьлл х1ама карагIдаьккхина пхе бетта шаьш кхочушйеш.

План 5000 метр болчу 6011 метр доьхна тIеданта буруш техна. 24 ювие мехкдаьтта х1еж тохар № 80 — Сангара хьача скважино. Х1ана ю баркIалагIа а бурувдеттарий чота т1а.

Карабулакски УБР коллективе хьалхарча социалистически яхь итогех хьалхара моттиг карара кира тала ц1е яьккхина М. Ф. Трусов мастер волчу бурувдеттарий бригадина хьажаьна.

ШолагIча метте а Н. Ф. Косьяненко бригада.

Къьастта терко ю бурувдеттарча контора кугалаьошна социалистически яхь дикагIа вIашт1ехьаккхарна, къахьегамхой творчески хьунар айдаран, балхий эффективность лакхъяран.

А. БАКАЛЮК.

ТХО КИЙЧА ДА

Тха боахама довлахьа 2000 гектара т1а сурахьа дийна ч1ая мукха ба. Нагахьа, оше-тохан а яз хьунсъам чуэца болабе кийча да тхо. Боахама йола 11 комбайн, ерриге маттакш дикболa техника тоаяь.

Уж машинаш тоеча доккха дакъа лаьцар социалистически яхье хьалха латтача механизатораш: коммуниста Федоров Юре, Амерсултанов Султана, Эльдаров Мусаьа, Висаев Iабдулхьамида, Колосов Васле.

норма кхьера даьрхача 130 — 150 процент кхоачаьбеш къахьйгар царех т1араме.

Х. ЭЛЬМУРЗАЕВА, Шалински района «Шалинский» совхоза тоабарь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНИ АКТИВА СОБРАНИ

Селхан, КПСС обкома заседаней зале хилар Нохч-ГIалгIай областной партийни актива собрани. Цига «СССР Конституце проектах КПСС ЦК майсан (1977 ш.) Пленуме онкъаьста Л. И. Брежнева йьча доклада т1ера хьадоагIача партийни организацие декхарех» доклад йир КПСС Нохч-ГIалгIай областной комитета хьалхарча секретара А. В. ВЛАСОВА.

Доклад юкъара пренешна къамаьлаш дир: Н. Н. СЕМЕНОВА — КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара, Х. Х. БОКОВА — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела, Х. М. ВАДУЕВА — Грозненски района «Загорский» совхоза тракторно-кхаш лелайеча бригада бригадира гIончас, В. Г. ТАБАЦКОВАС — КПСС Шелковской района хьалхарча секретара, Х. И. ИБРАГИМОВА — Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета проректора, Л. К. ЧЕРКУНОВАС — СССР 50 шу дизара ц1ерагIча химзавода аппаратчица, С. Н. ЕГОРОВА — ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретара, А. Г. ТУТАЕВА — Гудермесски локомотивни депо машиниста, Ю. Я. ЗИБОРОВА — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза председатела, Б. Н. ГАНДАЛОЕВА — Назрановски райисполкома председатела.

Дийцача дешах лаьца кордам бола соцам т1ейийцар актива дакъалаьцнарша.

Активах бола материал хьоахийзарга газета арг1анарча нохор т1а.

СССР Конституце проект юкъам ОАХА ДОККХАЛ ДУ ХЬОХ, ДАЬХЕ!

Грозненски автоспецоборудование яхача опытно - экспериментальни завода кхоалагIча механо - сборочни цехерча Исаков Владимир керте латтача бригадерча электросварщикаша в1оагIа раьза хиина т1ейийцай СССР кердача Конституце проект. Ч1оагIа уйла т1аккхйта из Iомаеш бе бригадере, хитто орригача заводера болхлой. Исаков Владимир керте латтача бригадерча болхлошта кердача Конституце проект йовзийтаре дукха боах бу комсомольца, агитатора Бутков Владислава.

СУРТА Т1А: СССР кердача Конституце проект ешаш ва болхлошта комсомолец В. Бутков.

И. ПЛИЕВА сурт.

Бурувдеттарий дош

Ч1оагIа дог гIоздаьнна т1ейийцар МагIалбикерча бурув тохаре балхий управление болхлоша. гIулакхерча ваха СССР кердача Конституце проект. Цунна хетаь дукха вах в1ашагIкхийтта митинг хилар укхаза самардийнахьа. Лоацца къамаьл а деш митинг хьайийлар УБР партбюро секретара Ф. В. Шукина.

Эттара хьалха дош делар къахьегамен т1ешен ветерана, УБР слесара И. А. Черепкова. — Беррига советски халкъа саьнна, бурувдеттараша доккхал ду вай социалистически Даьхен боахам, культура, Iилма дегIадовладеш, ваьха вахара лаьл тоадеш, Коммунистически парте хьалхлена даькъала Iаламате доккхийча толамех, — йоах ветерана беррачна бурувдеттарий ц1ерагIа. — Уж толамаш а вай мехкарча кортамукъача ваьха къахьегама йоккхий бокъонаш а д1ечIоагIъю кердача Конституце. Оаха дош лу хьамсара Даьле ахьа а нийс болашагIен д1ахьедIен хилийтара хинар кхо из деш къахьега.

— Тха бригадерча беррига болхлоша ваI саино массава раьза хиина т1ейийцар СССР кердача Конституце проект, — йоах буровой начальника И. А. Галаева. — Вай социалистически обществa лерхI ший кертера декхар ваьха хьашташ дизза кхоачашделга. Кердача Конституце проект а КПСС ЦК майски Пленума решенеш а къоабалъеш тха бригада коллективо дош ду Октябра 60 шу дизара ц1ей пятилетка шин шера план кхоачашъерца белгалдаккха.

Митинге къамаьлаш дир бурувдеттачо А. Е. Савина, буровой начальника В. М. Тюникова, кхерамзлен техника йоккхагIйолча инженера Р. Н. Филипченкос.

Кердача Конституце проект дег т1ара къоабалъеш, юбилейни шера декхараш толамца кхочушдера ехы а хьунарегIа къахьега дош а луш резолюци т1ейийцер митинге дакъе лоацаршa.

А. ХАРСИЕВ.

РАЬЗА БА КОЛХОЗХОЙ

Ч1оагIа дог гIоздаьнна ба укх деношка тха колхоза къахьегамхой. Хьайбаш лелaдераш, механизатораш, консервщикаш, сомий бешамаш лелaдераш — берригаш а доккха дакъа лоацаш ба СССР кердача Конституце проект юкъача.

Колхоза парткомо боккха болх бу Конституце проекта х1ара статья юрта бахача а къахьегача а наха д1айовлийташ. Шурий-товарни фермашка, арений станашка, бригадашка митингаш хул СССР Конституце керда проект юкъаш. Цхьаккхе а сег вац цу проекта хьакъехьа х1ама ца оалаш.

Масала, Букулов Iабдурахьмана бригаде яз проект юкъаш дакъа лаьцар массане а.

Ший къамаьла т1а Е. В. Шагаева дийцар советски граждани бокъонех, декхарех.

Комбайнера Ибрагимов Лаьчас аьлар: «Вай махка ч1ира 41 сахьата мара болх бе яз безе а алала лакхденнад. Цо торо хулийт ший наьз хьинаре эшшача д1алаалийта».

— Конституце проекта т1а хьаьта хьахьоакхаш да ханна болх бе торо йоашаш оасача сага партен правительствах мал йоакхо е лерх1, — аьлар бригадира А. Букулова. — Х1ама эшаш хургвац бойла лиса бераш. Кхы а дикагIа къахьега лег доагIа яз проект йийзача. Сона хетаргахьа, тха механизатораш цхьаккхе а х1ама кходергдац укх шера хьунсъам дикха хьалийтарах из сиха сIа чуэпараш.

Цу дийнахьа сомий бешамаш лелаеча бригаде хиннача митинге къамаьл деш бригадира гIончa Андрианова Валентинас дийцар проекте т1а долча берий наьна боахо ера хьакъехьарча дешах.

Н. ЗАРЕЧНЫЙ, Грозненски района 1 Мая ц1ерагIча колхоза партийни организаце секретарь.

ПАРТЕ ЕЧА ЙОАКХОННА ЖОП ЛУШ

8 июне Ермоловски ДОК-а коллективо митинг хилар СССР кердача Конституце проект юкъаш. Митинг хьайийлар комбината директора заместитела новкъоста С. М. Саламова.

Эттара хьалха митинге къамаьл даьча ДОК-а партбюро секретара Ш. А. Султыгова аьлар:

— Вайна массанена а дика хоь мехка керда Конституце т1аэдар мел-боккха лоарх1ам болаш гIулакх да. «Цул положенеш кхоачашьеш, — аьлар КПСС ЦК Генеральни секретара, Конституционни комиссе председатела новкъоста Л. И. Брежнева КПСС ЦК майски Пленуме, — торо хургья миллионаш болча советски наьага экономикана доал деча, пачхьалкхен аппарата т1ахьожам лоаттабеча хьинарегIа вакъа лайнйта. Проект юкъаро дикхо дийндергда мехка общественни вахар, сомаьоахаргда халкъа керда кхоллама низаш, керда лостам хургба социалистически яхь боахама, лакхбергба шийна т1еваллача гIулакхах бола х1аране бехктокхама.

Партен правительствен советски демократи в1ако дегIайоаллаpa боаpам боешиш еча йоакхонна гIулакхаш жоп а луш, комбината болхлоша кхы а эффективнегIа, кхы а тьинарегIа къахьегаргва. Тахан а шийна карагIаьнначох доккхалде йиш йолаш я коллектив. из х1анз хьалий республикански ерригсоюзни социалистически яхья хьалхарча довзонашка.

Укх шера пхе бетта чакх ДОК-а коллективо хавал хьалха кхоачашьяьй, х1аьта д1анал сонгIа маькала хьаккий 204 эзар сома мехьа продукция араьхийшай 1728 кубометр дахчан-шоллех яь плиташ, 26 эзар квадратни метр фиттан хьекха шпон, 15 эзар квадратни метр фанерах дь мебельни улгаш. Къахьегама оасарле 34 процент лакхъеннай, хьадда дикагIа я аракеца продукци.

Моттигерча Советашка хоржамаш дара, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара даха мелдолегIара какхаьлтара йоаржаьча социалистически яхье хьалха даьтт коммунисташ, хьинарегIбола производственникаш. Масала, царех ба, коммунистически къахьегама ударникаш смена мастер Х. Л. Аздамиров, наладчикаш С. С. Колчаков, А. Алимханов, Х. Бакиев, оператор К. М. Масхутова, слесарь И. Чифиев, станочникаш М. Чекуева, З. Берсанукаева, слесарь-монтажник И. А. Потаенко, шлифовщик М. И. Хабуев, кхы дукхабараш.

— Ч1оагIа тешам т1абахийта йийзар вз а са новкъосташа а советски кердача Конституце проекти КПСС ЦК майски Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева яь доклади, — аьлав митинге къамаьл даьча фанерни цеха бракера Н. П. Радионовас. — Къьастта дог гIоздоккхаш да керда Конституци гIа а тйна цул положенеш кхоачашъяро пачхьалкхен а боахамo а лерраrа гIулакхаш эргадаьха тоалергдолаш хилар. Из фу кхыэта за аьнча вай вахар кхы а д1аьхетIа, вай хьалхоро яхь а дикагIа хургхилар да, дунен хаянхаьшта юкъерча боараме советски сага сий кхы а лакхъургдола да. Тха хоржо — ч1оагIа дош. Оаха могаш СССР керда Конституци.

Митинге къамаьл даьча Къахьегама Ц1еча Байракхен Къахьегама сийлен III-ча степенен орденаш лелаеча смена мастера Х. Л. Аздамирова аьлар:

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара юбилей гаргакхоачача хана юкъа оттаьй СССР кердача Конституце проект. Цу вай Конституце тешаме д1ач1оагIъю советски ваьха йоккхий бокъонаш, ваьха къахьегам а унахц1ено а лораелга. Оаха массане а къоабалъю СССР керда Конституци. партена а правительствана а хьалхашка тешам лу оаха т1айпа социалистически декхараш кхоачашдера тхоай низ хьинаpи кхоерт па хилархь.

Со волча смена коллектив дош лу шера планал сонгIа 1 эзар кубометр дахчан-шоллхий плиташ аракеца, хьалхагIа т1айпа декхар 750 кубометр хинача. Тхо тешаш да керда конституци т1аийцача Советски Даьхен низ, сийле айяра т1ехьа шоаза вйденнача хьинарца къахьегаргхилархь.

Митинге аштта къамаьлаш дир мастера А. А. Исламова, наладчика Д. Мухтарова, механика А. В. Гелигаева, спецчаьста дакъерча директора гIончас А. А. Радионова, кхыбар.

Цар массане а къоабалйир СССР кердача Конституце проект, дош делар Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу хизара сийна керда къахьегаца тоалаш даха.

Массане а цхьа барт болаш СССР кердача Конституце проект могаеш хилар белгалдаькхар митинге т1ейийцача резолюце т1а.

М. АЛИЕВ.

Кандидатех доли дуккхарча

МЕХКДАЬТТАХОША ТЕШАМ БЕНИАР

Рыдаина Любовь Николаевна № 23 йолча хоржамий округе гIолла Грозненски къахьегамхой депутатий городской Совета депутатий кандидатала оттаьй Н. Анисимова ц1ерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккдоахача завода болхлойи, инженерно-технически болхлойи, гIулакхерча нахех коллективо.

Малий болхлоша иззал боккха тешам бенир?

1969 шера № 2 йола городской профтехучилища чакх а яьккха заводе балха йоагIаш кхунан йоагIа йоI яр Люба. № 8 йолча цеха шоллагIча товарни группе операторалла хьожаю комсомолка завода администраце.

Цига балха опыт йолча кадрови болхлой новкъосталца училище Iомаяь професси практике ч1оагIъю цо. Х1аьта х1анз-м Люба говзал дакха йола специалист доарх1аш я. Цу дукха яьй цувах йоккхагIйола оператор.

Дукха еза ерсий йоI ефритача цеха коллектива. Балха т1а кадай, нахана тоаш, ший говзал даим шаьрье гIерташ из йоладаь. Балха оасарле лакха йолаш, хьинаре къахьегарах коммунистически къахьегама ударник яха ц1и еннай Рыдаинайна.

Хьинаре дакъа лоац Любас завода а цеха а общественни вахаре, идейно-политически знаней боарам лакхбеш а марксизма-ленинизма лардаш Iомаеча школе.

Рыдаина [illegible] хьинар белгалдеш ахчан совгIаташ, сийлен грамоташ тел завода кулгалхоша.

С. ШАДИЕВ.

КАНДИДАТАШЦА ВIАШАГIКХЕТАР

Укх денoшка Грязно № 40 йолча школе Ленински районни Советеи Грозненски городской Советеи № 194 — 200 йолчеи № 150—152 йолчеи хоржамий округашка гIолла депутаталла харжа оттабаьча кандидаташца хархархой вIашагIкхетара хетаьь хоржамашта хьалхара собрани хилар.

Из хьайиллар агитпункта заведующе В. Д. Мотина.

Депутаталла кандидатий Л. И. Деттеревай, Р. Э. Джамбаева, Л. Чагай, В. М. Скифальскяй, Н. Г. Космыннай, М. М. Гайтукаевай, А. А. Андрющенко, З. Х. Темирхановай, Т. А. Тебоева, М. А. Алиева вахарахи къахьегама гIулакхеи лаьца къамаьлаш дир довереня болча наха.

Цул т1ехьагIа харжа оттабаьча депутатий кандидаташта наказаш луш къамаьлаш дир хархархоша Х. С. Мальсагова и В. Д. Мотинаи.

Собрани чакхйоалаш хоржамашта юкъерча шерашка Грозненски городской къахьегамхой депутатий Совето хархархой наказаш кхоачашдеш баьча балхах дийцар депутата З. Х. Темирхановас.

С. АРСАМАКОВ.

Т1ЕХЬАШКА ТЕТТА ЙИШ ЙОАЦА ГIУЛАКХ

Х1ара дийне вах гулду Шалажа юрта Совет чуйолча ц1агIерча № 41 йолча хоржамий участка агитпункте. Царах цхьаберааш шоай арг1анарча дежурстве баьхкаб, вокхаш укхаза чакхйоахача мероприятешка хьажа е лацуаа боаьа.

Гурбйолча моттиге хьалтеха йола агитпункта балха план, агитаторий список, истолаш т1а даьа керда газеташ, журналаш. Цу балха агитпункта болхлошта доккха новкъостал даьа школашкарча хьехархоша а.

Курчалой юртарча культура з1агIа я № 23 йола хоржамий участка агитпункт. Укхаза цераш т1а хьаьийтта боккъ стендаш, плакаташ, хархархой кхадж тассара т1ахьехаш йола лозунгаш. Истолаш т1а даьа керда газеташ, журналаш, хоржамаш лархо дола литература.

Иштта дале а цхьадола кхоачамбоацараш а да агитпункта балха юкъе. Т1ехьадаьккха чаккдаьккхар укхаза хархархой список оттаелга, шоай арг1анарча дежурстве хилац цхьабола агитатораш.

Х1ара д1адолча дено д1егарга дуг вай моттигашкарча Советашка хургдолча хоржамашта. Царна дика кийчо яр х1ара агитатора хьалхашца латта бокъонашка декхар да.

М. ЭЛЕНДИЕВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиуме

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума арг1анаре заседани хилар. Цига дийцар «Моттигерча Советашка хоржамаш дара Сунженски районе еча кийчонах», «Бытовой гIулакх дараш торговлен хьакъалла хархархоша Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаташка дейна наказаш кхоачашдара лелаяхь», «Къахьегамхошта «Къахьегама ветеран» яха медаль ялара доле дешаш.

Мел дийцача дешаех доагIаш доле соцамаш т1ейийцар.

РСФСР ЗАСЛУЖЕННИ ИЗОБРЕТАТЕЛЬ ЯХА СИЙЛЕН Ц1И IИЛМА-ТОХКАМА ОРГАНИЗАЦЕИ БОЛХЛОШТА ЯЛАРАХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Изобретательски балха дакъе доккхий гIулакхаш хаьгIдуьларах РСФСР заслуженни изобретатель яха сийлен ц1и лойла:

1. Вершинин Александр Александровича — А. П. Завенягина ц1ерагIча Норильски горно-металлургически комбината «Норильскпроект» яхача института керттерча специалиста, Красноярски край.

2. Мамарийский Александр Сергеевича — мехкдаьтта промышленноста Къилбаседа-Кавказски пачхьалкхен Iилма-тохкамен проектни института директора, Нохч-ГIалгIай АССР.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Н. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва,
1977 шу, 8 июнь

НОВ. Е. Ф. КРАФТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Къахьегамхошта коммунистически кхетам луча хьинаре дакъа лацарахи КПСС мугIарашка йола кхоузткъа шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла: нов. Крафт Евдокия Федоровнина — персональни пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1977 шу, 8 июнь.

НОВ. В. М. ШУЛЬГАНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Дуккхача шерашка партийни советски органашка беркате болх барах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла: нов. Шульга Владимир Митрофановича — къахьегамхой депутатий Старопромысловски района Совета исполкома председатела.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1977 шу, 8 июнь.

Агитаце доккха дехкар

Дукха ха йисина политически боккха лоархIам бола гIуллакх — къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка харжамаш хула дӀа тIаккхача. Вай республике шерра доржадаь дIахьош да депутаталла кандидаташ оттабаьрш харжархошна вIашагIкхетар.

Массаза санна моттигерча Советашка хорж дикагIчарна юкъе а дикагIа бола коммунисташ, парте боцараш. Цу союзо кхьы цIаьккхаза а тешал ду Коммунистически парти халкъаца цхьан барта хилара, цар творчески низ чIоагIа хилара.

ХIанз массово-политически болх шин белгалонаш йолаш бу. КПСС ЦК майски (1977 ш.) Пленума материалаш Iомаеш хIара советски сага гу вай парти Ленина васкетех дIайолилга, социалистически демократи чIагIъяран кIоаргъяран ио йорхо елга. Харжархоща чIоагIа дика хетт СССР кердача Конституце проект цу Пленуме тIаэцар. Цудухьа къахьегамхой коллективаша шоай мел бола низ тIаухийт ах шера план хацал хьалха кхоачашъяра, хьалхашка оттадаь социалистически дехкараш тIехкхоачашдара.

Хоржамашта кийчбаларен уж чакхдахарен дешаш дийцад партийни комитеташа. Царна хетаь яр районий идеологически болхлой инструктивни совещанеш а. ХIара партийни организаце оттаяь я хоржамашта хьалха бергболча балха планаш, уж толамца чакх в йоаз. Дика кхетадеш да цу планашта юкъе керттера моттиг агитационно-пропагандистски балхо дIалоацилга. Хоржамашта кийчо еча къастта моттиг дIалоац агитпункташа.

Вай республике болх беш я ялх бIаь гаргга агитпункт, шIе уголок, харжархой клуб, агитплощадка. Итташ эзараш агитатораш, политинформатораш, лектораш, докладчикаш ба парте хьехам наха дIабовзийташ. Массане а кхеталлергдолча тайпара дуац цар СССР кердача Конституце проектах, КПСС ЦК майски Пленуме Л. И. Брежнева ячча докладах. Дукха балхаш ду агитатораша, наьха цIеношка чу а ухаш. Цар дуац наха КПСС-а чура а арахьарча а политиках, социалистически демократех, вай хоржамий система толамегIа хиларах, советски наьха вахаре хьал-торо тоадаларах.

Агитколлективай балха чIоагIа йоакхо ю Октябрьски, Урус-Мартановски, Старопромысловски, Наурски, Грозненски районашка. Цига шин ханнахьа дIайихьар агитаторий, политинформаторий, культура болхлой семинараш. Царна хьехараш дир СССР Конституце керда проект, КПСС ЦК майски (1977 ш.) Пленуме Л. И. Брежнева яь доклад наха дIайовзийтара де дозарий хьакъехьа.

Харжархошта хьалхашка къамаьл деш агитатораша кхуал республике деча балхий хьакъехьара цифраш, бакъдараш, Советски Iаьдал даьнича хана дена хинна хувцамаш, белгалдоах хоржамашкара хоржамашка кхачалца карагIдаьнарех.

Массаза а дукха нах хул химиктий культура ЦIагIа, кооперативни училище, Ленински района маькх еча комбината клубе, Урус-Мартановски района ГIойтIарча юкъерча школе, Комсомольское юртарча юкъерча школе йолча агитпункташка.

Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза агитпункте ухача харжархой торо я моттигерча Советашна хулача хоржамех йола положенеш Iомае. СССР Конституце керда проект йоаза, газеташ, журналаш деша, радиои телевиденен передачашка ладугIа а хьажа а.

Дика болх бу «Красный молот», ацетонови заводий, санитарни просвещене ЦIея агитатораша а. Цар шоай комплексни планаш тIа терхо ю тIехьа а къахьегама а ветеранашца, интеллигенцеца, дешархошца, болх беча кагирхошца беча кхетама балха. Каст-каста къамаьлаш деш хул производства хьалхе лелараш, къахьа коммунисташ, предприятой кулгалхой. Наха чIоагIа хоза хет советски хоржамий системах, дунен тIа латтача гIулакхех, кхуваш йоагIа гIехье оамале хьалхкерах йола лекцеш, беседаш. Дакха опыт йолча юристаша агитпункташка юридически консультацеш ю. Къонача харжархошта лаьрхIа общественно-политически дешараш хул.

Хоржамашта хьалхара компани йолча хана шерра пайда эц ахкан майдаех. Цига хул хаттаржийн жопийн сайренаш, художественни самодеятельноста концерташ. Дикка болх тоабаьб укх деношка культура учрежденешка а. Клубашка, культура ЦIеношка, библиотекашка вIашагIъехкай СССР Конституце проекта, хоржамий литература стендаш.

«Юбилейни шера — тха хьинаре къахьегам» яхача девизагIа бола [illegible] вай республике лораш а торгови болхлой а юкъебоагIа кхашкен фермашкен кхетама бола бергбола республикански шк агитпоезд.

Дика болх бу укх хоржамашта хьалхарча деношка Гудермески района. Культура кхувучашка кердаьккхай гойтара агиташ, кийчьяй стендаш: «СССР хьалхьий доттагIал», «Советски хоржамий система — дунен тIа эттара демократичнегIъяр», «Къахьегам — наьха хьал-торон хьаст», кхыяраш.

Наурски района Капустино яхача юрта дика чакхдьяьлар «Къахьегамхой депутатий Советаш — халкъа Iаьдала эттара лоархIамегIа бола викалащ» яха тематически сайре. «Терский» совхоза культура ЦIея директора С. Н. Праникова йийшар «Совташ — массанена а хьадийлла Iаьдал» яха лекци. Сайрене дакъа лоацаш бар юрта Совета депутаташ: «Терский» совхоза воккхагIа вола жа Iу М. Мамаев, боахама ветеринарни лор Г. Гурниева, кхыбараш. Гулбеннараштa цар дийцар дIадахача шин шера шоаш бьича балхах, харжархой накачлен кхоачашдеш шоаш фу даьд. Сайрене бахькараш хьежар художественни самодеятельноста концертага.

Хоржамий компани хIанз геттара бехктокхамерча хаьага кхоачаш я. Агитпунктий бар санна шерагIа боаржабе беза агитационни бригадай а дIа-юха лелача клубий а болх. Юрташка, арен станашка, фермашка ухача бригадашца, клубашца хила дехкарийла ба партийни, советски болхлой, боахамий кулгалхой.

Геттара дика гIулакх да хоржамаш хулача денна а Октябра 60 шу дизара юбилейна а совгIаташ кийчдара оарцагIа баьшарий толамаш гойташ доле керда тематически стендаш, плакаташ ерахецар, книжкий выставкаш яр, фотовитринаш хьокхамий доскаш хьалтохар.

Бакъда, хоржамаш хула да гаргга кхаьча дале а цхьацца йолча моттигашка дика лелац агитационни болх. Масеала, Шалински района цхьайолча юрташка геттара лодара да хоржамашта хьалхара кхетама болх бар. Районни культура отдело, юрта Советий исполкомаш (Майртупски, Аллероевски, БIачу-Юртовски, Сержень-Юртовски) хоржамашта кийчо яра тIеберзабаьбац культурно-кхетама учрежденей болх. Цхьайолча клубашка, культура ЦIеношка, библиотекашка кIезига хул тематически сайренаш, лекцеш, беседаш.

Цу тайпара гIулакх летт Ленински, Надтеречни, Ачхой-Мартановски кхыча районий агитпункташка а. Цига бизза пайда эцац агитбригадай, художественни самодеятельноста, культурни искусствах учрежденей торонех.

ДикагIа йолча республикерча агитколлективай балха опыто хьаьокх агитатораш, политинформатораш, лектораш, докладчикаш шоаш дика кийчбенна хила боккхача лоархIаме долга. Партийни комитеташа йоакхо е еза харжархошта юкъе балха хьехамчаш дика кийчбара. Методически совещанешка, семинарашка агитаторашка, политинформаторашка, лектораш дIа-юха юкъийта еза шоай балха опыт.

ДикагIчарна юкъера а дикагIа бола нах оттабу наха депутаталла кандидаташ. Уж ба болхлой класс, колхозни ахархой, интеллигенце викалаш, коммунисташ, парте боацараш, къахьегам безараш, наьха тIа ховш, цар лоархIаш бараш.

Хоржамашта хьалхарча собранешка, митингашка советски наха чIоагIа къоабалъю СССР Конституце проект. Советски Союза чура а арахьара а политика. Советски наха чIоагIа хоза хет керда проект наха йовзийтара кепатоар. Агитатораш уж документаш дувцарца цхьана дукха къахьег халкъа кандидатий биографеш, коммунистий а парте боцарий а блока викалаш наха дIабовзийтара.

Хоржамаш хила йисача укх лоацача хана дукха да партийни комитеташа де дезараш. Тесса ди.. йиш йолаш цхьаккхе а хIама дац. Харжархошта юкъе бу кхетама болх шерра боаржабанза баргбац. Уж дIа-дхетабе беза хоржамашка накъалацар цар шоай граждански дехкар кхоачашдар долгах.

П. МАКСИМОВ.

Хьайбашта кхоачам бу

«Цхьан шерах ах шерах кхоачам хилла» яхача девизагIа къахьегаш ба Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза къахьегамхой. Укх совхоза юбилейни шера тIайлача социалистически дехкаретIа дар лаьрхIад: масала, 1400 тонн сенаж, 1800 тонн йол, 1200 тонн силос, 2800 тонн хьажкIий гIад, 600 тонн свеклай лорааш, иштта 600 тонн баьца хьоар, 3000 тонн доакъара ча Iалашде.

Къаьстта дика къахьег доакъар Iалашдеча коммуниста Хатуев Ахьмада кулгалдеча бригада. ХIанзале 250 тонн сенаж кийчьаьй, 80 тонн баьций витаминий хьоар даьккхал цо.

Белгалваккха воагIа «АВМ» яхача агрегата тIа смешин норма тIехкхоачашдеш болх беш вола машинист Умаров Мухьмад. Цо дийнахьа 6 — 7 тонн хьоар доакх. Иштта, доакъараш чудаччен хьатIаккхухьачей, дийнахьара норма 130 процент кхоачашъеш эз тракторист Бажаев Мухьмад а.

— ХIанз коллектива хьалхашка латта керттера дехкар да ма-хулла дукхагIа доакъараш Iалашдар. Цудухьа берригаш оарцагIбаьнаб цу гIулакха, — йоах совхоза парткома секретара Х. Домбаева.

М. ЦУРОВ.

Сийлахь-боккхачу Октябра 60 шу дизара кечдолуш

Магнитка хьалъяьрий традицегIа

ЧЕЛЯБИНСКИ ОБЛАСТЬ. Шерра социалистически яхье а яьнна болх беш я В. И. Ленина цIерагIча Магнитогорски металлургически комбината коллектив. Предприятена реконструкци еча халача хьалашка ерригача металлургически циклагIа йола шин плановя заданеш тIехкхоачашъю цо Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара яха ма-йоаггIара лакъацха къовсаме а яьна комбинато шу доладелча денз заданел совгIа арахийшад 4 эзар тонн гаргга чон, 17,7 эзар тонн болат, 2,4 эзар тонн прокат.

Хьалхарча пятилетка шерашка хьахнина йолча Магнитка шин къахьегама сийлен традицеш тахан а дIахо хьу. Отрасле хьалхалаттача сталеплавильщикашаа цхьана комбината металлургаша КПСС ЦК Генеральни секретарга моккъостага Л. И. Брежневга письмо дахьийтад, йолаш йолча резерваех дикагIа пайда эцара ларда тIа укх шера мехка 150 миллион тонн болат лоалйара боарам тIа кхача яьна.

Предприяте эргайоахаш тоаю техника, производства технологи, материалаша, довгора-энергетически ресурсаша, бедала кхом белгеи хьурмат деш из дIайохийталгеи чакхдоах, къовсам лоаттабу производства эффективности балха дикали лакхъяра тIехьа. Магнитка металлах шерра пайда эц мехка а довзол арахьа а.

Комбината коллектив укх шера кийчлуш я ше болх бе йоланкача дийнахьа денз хьалаьо-хIача 300 миллион тонн болат лоалде.

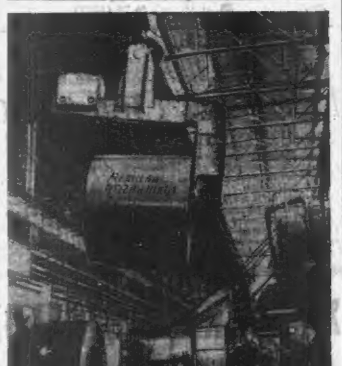

СУРТАШ ТIА: 1. Магнитка хьалхе йолаьча хана. Хьокхамий доскана юкхе (1930 ш.).
2. Цеха кийча продукци.
3. ВоккхагIа вола оператор Д. С. Ковалик хьалхалатта смена.

Э. КОТЛЯКОВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

1977 шера 12 маерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказагIа 1976 шера хьана тIайнча социалистически дехкараш кхоачашдеча толамаш дахарах СССР промышленни гIишлош яра Министерства объединеней, предприятей, организацей болхлой, инженерно-техническа болхлой, гIулакхерча наьха йоакхача группаш СССР орденаши медалаши еннай, цу даькъе Нохч-ГIалгIай АССР гIолла:

ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН

Хаджиев Шамсудина — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 2 йолча гIишлош-монтажни управлене комплексни бригада бригадира.

КЪАХЬЕГАМА ЦIЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Дутаева Падама — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 9 йолча гIишлош-монтажни управлене бетонщицина.

Загнийко Александр Александровича — «Союзпромэкскавацияк» яхача треста Грозненски специализированни управлене экскаватора машиниста.

Романкин Игорь Алексеевича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 10 йолча специализированни гIишлош-монтажни управлене начальника.

Черепин Петр Петровича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 105 йолча дIа-юха лелача механизированни колонна каменщикий бригадира.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Абубакарова Зоя Николаевнана — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 7 йолча гIишлош-монтажни управлене штукатура-маляра.

Манкиева Тамара Хасановнана — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 155 йолча дIа-юха лелачи механизированни колонна штукатура.

Махмадова Курсума — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 11 йолча гIишлош-монтажни управлене штукатура.

Парагульгова Мавлатхан Исраиловнана — гIишлош управлене Нохч-ГIалгIай специализированни гIишлош-монтажни управлене асфальтобетонщицана.

Сенина Ефросинья Николаевнана — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 8 йолча гIишлош-монтажни управлене штукатура.

Ханаев Супьян Идрисовича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 1 йолча гIишлош-монтажни управлене начальника.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН II СТЕПЕНА ОРДЕН

Шапунов Иван Григорьевича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене Грозненски аьшкабетонни конструкцей завода столярий бригадира.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Голозубов Петр Егоровича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене цIенош ду йоккхий панелаш еча Аргунски завода газоэлектросварщика.

Кунчин Петр Филипповича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене гIишлош еча механизаци яра управлене бульдозера машиниста.

Никульшин Николай Дмитриевича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене Грозненски аьшкабетонни конструкцей завода станочника.

Слепенков Анатолий Константиновича — «Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене автомобила водителя.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Абубакаров Саид Баудиновича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 105 йолча дIа-юха лелача механизированни колонна балхий воккхагIа волча производителя.

Арсанова Лидия Ефимовнана — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 1 йолча гIишлош-монтажни управлене маляра.

Курсуннина Зинаида Николаевнана — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 9 йолча гIишлош-монтажни управлене штукатура-маляра.

Старичков Дмитрий Ивановича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 10 йолча специализированни гIишлош-монтажни управлене монтажника.

Чернявский Яков Дмитриевича — «Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене автомобила водителя.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Денисултанов ХIарона — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 5 йолча гIишлош-монтажни управлене каменщикий бригадира.

Индарбиева Зайнаба — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене Грозненски аьшкабетонни конструкцей завода формовщицина.

Клочков Владимир Николаевича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 7 йолча гIишлош-монтажни управлене плотника.

Комаристый Анатолий Петровича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене гIишлошъеча механизаци яра управлене крача машиниста.

Мочеев Иван Михайловича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 6 йолча гIишлош-монтажни управлене слесарий бригадира.

Устарханов Майрбек Рамзановича — «Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене автомобила водителя.

Юсупов Саелудин Голониевича — Нохч-ГIалгIай гIишлош управлене № 7 йолча гIишлош-монтажни управлене балхий производителя.

1977 шера 12 маерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказагIа 1976 шера хьана тIайнча социалистически дехкараш кхоачашдеча даькъе толамех СССР монтажни специальни гIишлош ярен балхий Министерства объединеней, предприятей, организацей болхлой, инженерно-техническа болхлой, гIулакхерча наьха йоакхача группаш СССР орденаши медалаши еннай, цу даькъе Нохч-ГIалгIай АССР гIолла:

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Бимухамедов Гайгарт Зарифовича — «Центроспецстрой» треста Грозненски специализированни управлене комплексни бригада бригадира.

Грачев Николай Гурьяновича — «Южмонтажавтоматика» яхача треста Грозненски монтажни управлене монтажникий бригадира.

Кусиков Георгий Марковича — № 7 йолча треста Грозненски монтажни управлене газоэлектросварщика.

Пилипенко Василий Михайловича — «Кавэлектромонтаж» яхача треста Грозненски монтажни управлене электромонтажникий бригадира.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Астафьев Борис Максимовича — «Электромонтажконструкция» яхача треста Грозненски электромеханически завода токаря.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Богославцев Виктор Сергеевича — № 7 йолча треста Грозненски монтажни управлене слесарий бригадира.

Ясаев Ваха Мовлдиновича — «Кавсантехмонтаж» яхача треста Грозненски монтажни управлене мастера.

ПАРТКОМИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬИ

ПАРТИЙНИ ВАХАР

«Горскнефть» НГДУ мехкдаьттахой коллективо толамца чакхдаьккхар иттлагIча пятилетка хьалхара шу. Парте XXV съезден КПСС октябрьски (1976 ш.) Пленумен решенеш кхоачашъяра низ тIабахийтта къахьегаш хинняй управлене подразделенеш. Из дика гуш да укх шера хьалхарча бIь бетта цар баьча балхага хьежача. Соахка цу юкъа даькккачунца цийсдича 7,1 процент алсамдаьнаад мехкдаьтта, е 36930 тонна дукхагIа хул из. Иштта, 4,3 процент дегIадеьад продукцена реализаци елга, е планал совгIа 301 эзар сома маьлха. Эффективности дерригача балхий дикали лакхъяра шерра социалистически яхь а йоаржаь къахьегарах хьахинад из дерриге беркат.

Тха хьалха латтача коллективах я РИТС-2 (начальник К. Ю. Газиев, парторганизаце секретарь А. В. Лукин). Грозненски химикаша вIаьолдаь «ХIара балха денна — дикала Знак!» яха гIулакх НГДУ эггара хьалха хьаллацарех я из коллектив.

Цу яхье хьалха эттерех ба мехкдаьтта доаккха операторшаш нш. Ширяев, Авалов, бурувлеттар Тарасов, слесарь Баталов, каменщик Зиненко, кхыбараш. Химикий болам хьалхьацаб ерригача участкашка, службашка, цехашка. Цехий партийни организацеша гIахьожам лоаттабу цу болама тIехьарча социалистически яхьа.

Цу кердача гIулакха тIехьара социалистически яхь дикагIа вIашгIехьъяккхара партийни боахама, профсоюза, комсомола активашца инструктивни семинараш совещанеш йир партийни, профсоюзни комитеташа цхьана. Иштта партийни комитета заседане йийшар № 2 йолча районни инженерно-технологически служба, проката, оборудованена ремонт яра, электроснабжене цехашка социалистически яхь вIаштIехьъяккхара опыт.

Цезашка боккъонца чIоагI а денна дIаэттар хIара балха денна белга, коллективна хIаране ши-шийн социалистически яхьий итогаш елга. Цуна вьаьна социалистически яхье кулгалдера белгтала дIамаш дийшар, тоалам болла предложенеш тайлаз цехий организацешка.

«ХIара балха денна — дикала Знак!» яхача болама тIехьарча социалистически яхье партийни организаце цахаддан тIахьожам лоаттабарах толамаш даха вIаштIехьаьлар коллективе. Лолденнад къахьегамен технологически дисциплина телхаелга, дикка лакхделир хIара производства участкерча болхлочо шийна хьалхашка оттадаь дехкар бехктокхаме а хеташ лерттIа кхоачашделга.

ИттлагIча пятилетка чоалхане дехкараш кхоачашдеча коллективо толамаш доахаьга, дерригa керда дар, прогрессивнегIа дар хьаькъаьцаш дIалоададелга, балха юкъехьолга, хьалдоацилга къахьегамна коммунистически гIулакхаш долаш нах хьалкхебелга кхыдараш партийни организаци доал де ховш хиларах тайша да.

Коллективашка беча цу балха цхьа оагIув я идеологически планеркаш яр. Мехкдаьттахой коллективе беча идеологически балха сурти хьали оттадаь да Iеш из болх эшшача оагIорахьа дIаберзабара бола ниъ лаха а вIаштIехьлоалийт цу мероприятена.

Масала, хьоае мегаргIолаш я № 2 йолча инженерно-технологически служба начальника К. Ю. Газиева отчетах ла д дуагIаш аь йола идеологически планерована итогаш. Хозахета оттадаьдаьар цу коллективо отчет яра дош. ТIайнча социалистически дехкараш гаьна тIехкхоачаш а деш республике 300-гIа миллион тонн мехкдаьтта даккхара лаьттача къовсаме «Грознефть» объединене предприятешта юкъе хьалхара моттиг яьккхар цу служба коллективо. ХIаьта массово-политически а иштта кадраш Iомаяреш кийчъярен хьакъехьа а ховшам болла опыт я цун.

Цул тIехьагIа массеха бутт за яьлча аргIанарча идеологически планерке лерттIар идеологически балха хьакъехьа коллективна дахаре хинача кхоачамбоанарех хьалхагIа белгадаьла хиннараш дIадахарах № 3 йолча РИТС-а начальника информацеца. Лакхбенна политически балха боарам, дикагIа къестаду производства эффективностана духьаленна дехкараш, шерра йоаржаьй «ХIара балха денна — дикала Знак!» яхача болама тIехьара социалистически яхь.

Иштта идеологически планеркашка дийшар № 1 йолча РИТС-а скважинашта лаьттан кIален капитальни ремонташ еча цеха, гIишлой-коммунальни боахама кулгалхойн партийни организацешин балхий гIулакхаш.

Дукха кхоачамбоацараш гучадаьлар гIишлой-коммунальни боахама администраце идеологически балха юкъе. Во вIаштIехьаьккхай гойтара агитаци, хоадам болаш дац «ХIара балха денна дикала Знак!» яхача болама тIехьа лоаттаеча социалистически яхьа гIулакхаш цун структурни подразделенешка.

Дика дарашце цхьана кхоачамбоацараш а долча бесса гучадоахаш хул уж идеологически планеркаш. Масала, скважинашта лаьттан кIален капитальни ремонташ еча цеха коллективе беча политико-массови балха планеркана материалаш кийчъяра тохкам беш социалистически яхьах хьахинар дIахьохкилга хан-ханнахьа оа леладелга шоаза белгалдаьккхар комиссе. Духхьал яьй алайтара мара яьлц социалистически яхье итогаш, дерттIа гIулакх чакх а доаккхаш «профессегIа дикагIвар» яха цIи тиллалц хьалхле лелача болхлоех.

ТIаккха бакъдар аьлча, дукха ха ялале цар шоай балха юкъера дIадаькар уж кхоачамбоацараш, дIахо йодача хана дикка гIулакх тоа а деш.

Идеологически болх корта болаш лелабар, карегIдаьнначуи лоархIам бар, кхоачамбоацараш гIалаташи сихха дIададаьхар производства эффективностан балха дикали даькъарах йола парте решенеш кхоачашъйтара боккха лоархIаме да.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу хуза ди хьатIаккхоачаш вланал совгIа 10400 тонн мехкдаьтта даккхара шерра социалистически яхь а йоаржаь дуккхача хана денз хьинаре къахьегаш я «Горскнефта» коллектив. Цаухьа укх шера хьалхарча квартала балха итогегIа «Горскнефть» НГДУ республикански Сийлен доска тIа язъяй.

Къахьегамен политически кхетам балара гIулакхаш вIашийн айхха дувзаш, беррига идеологически балха боарамий дикала яйрла укх юбилейни шеран дIахо йодача хана шийна хьалхашка латта дехкараш кхы а дикагIа кхоачашде вIаштIехьаргда тха. ХIаьта укх деношка кепа а теха деррига советски халкъо ювцаш йолча СССР кердача Конституце проекто дегаш гIоздахарда кхы а дикагIа къахьега болабеннаб управлене мехкдаьттахой.

М. ВУЕЦ,
«Горскнефть» НГДУ парткома секретарь.

№ 18 йола «Агитатора блокнот»

Укх деношка кепа теха арадаьннай КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» аргIанара иххьайтталагIа йола номер. Цу гIа кепатехай КПСС ЦК Пленумах, Советски Социалистически Республикий Союза Конституце проектах. Советски Союза гимнах болча цун социамех бола информационни хоам.

«Массава а — хоржамашка» яьна корта болаш я редакцини статья.

«Октябра юбилейна — толамца накъагIоргда» яхача рубрика кIал кепа техай Доне дикагIйолча производственни коллективай патриотически болам дIаборжабара хетаь «Цхьаккха гIехьаьусар уллув кургвоацаш» яьна корта болаш йола статья.

ДIахо кепа етташ я материалаш «Ер даьд 60 шера» яхача рубрикана кIал. Нохч-ГIалгIайчене юрта боахам дегIабарах йола «Республика , сийна цех» яха цифрай фактай подборка я блокнота тIа. Иштта блокнота тIа кепа техай медицински болхлочун Дении хетаь «Хьалхъа уахцIено лораяр» яьна корта а болаш КПСС обкома Iалман дешарен отдела инструктора Н. Василенкосен яйгача промышленноста болхлой Дении хетаь еййтача промышленноста болхлой Ди» яхен НГIАССР Министрий Совета председатела заместитела С. Синельниковен язъяь статьяш.

Июнь бетта Нохч-ГIалгIайчене Татарски АССР деноош. Цу республиках цифрай фактай подборка еннай блокнота тIа.

«Агитаце технически средствах пайда эца» яьна Е. Шабуниас язъяь статьяи «Ялат чуэцача еча беседашта» йола методически советаши я «Политинформаторан агитаторан новкъостала» яхача рубрикана кIал.

ХЬАЛХЛЕ — ДИКАГIЧАРГА

Советски наьха дика гIулакх а хинна дIаэттал мехка цIей сийна совгIаташ кийчдеха. Иштта Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара шин къахьегама совгIаташ кийчдеш я Грозненски машинаьхкаьъ уэле коллектив.

ХIара болхлочо хьинаре къахьегар бахьан доаш тепловозаше составаша болх ца беш сеца латта ха тоьал кIезигьеннай.

Грозненски локомотивни депо итташ бригадаш а йоккхий составаш дIа-юха кхувлаш. Юбилея сийна социалистически яхье баьинача машинаьхкъахоша хIанзале а 350 йоккхача составаш планал совгIа дIа-юха биньа мухь 100 эзар тоннаш дукхагIа ба. Из толам боккхача къаьстта дукха къахьийгад кагирхой хьехамча волча коммуниста, сийлахьча машинаьхкъахочо, ВЛКСМ 17-ча съезда цIерагIча комсомольско-кагирхой бригадана керте латтача Стольцев Виктор Ивановича.

Геттара еза составаш дIа-юха кхувлаш планал совгIа хIаране шийтта рейс яьй укх шера Федосов Николаен, Садовниченко Николаен локомотивни бригадаша. ХIаьта Потемкин Леонида бригадо ийс рейс яьй.

Социалистически яхье хьалха латташ ба машинистий Истамулов Султана, Карпенцов Ивана, Саркисов Рубена, Ваkуленко Федора, кхычар бригадай болхлой.

ИттлагIча пятилетка ахк бутт чакхбаьннаб. Цу юкъе депо рационализатораша балха юкъейоалаяьй 50 керда предложени. Производствана цар бенна пайда 18 эзар сом ба.

Цхьайтта рационализаторски предложени еннай дизельно-заготовительни цеха слесаре Шаритин Анатоле. Шин мукъа ха зехьа йоаеш вай укх шера я рационализаторски предложени еннa вола цеха керттера механик Серобабин Евгений.

Кердадараш балха юкъекхувларца белгалбаьнна ба дизельно-заготовительни цехера Хамиев Адьнал, Джабраилов Оалхазар, Песаков Юрий, кхыбараш.

Мачча ше болх беш веле а хIара машинаьхкъахочо хьинаре дакъа лоац юбилейна совгIат кийчдеча. Масала, вагонаш тоаераша лаьрхIад шоай итт бетта йола задани хацал кхо да хьалха кхоачашъе. ХIаьта вагонашка хьежараша дош денназ халкъа боахама мухь яйца дIаяха составаш юзацIа яхкалца ца талхаш лелийта.

ЧIоагIа дог гIоздаьнна тIаяйлар машинаьхкъахоше укх шера май бетта хиннача КПСС ЦК Пленума решенеш, цу Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара йов. Л. И. Брежнева «СССР Конституце проектах» аь доклад. Цар дег гIара къоабалъю кердача Конституце проект.

Г. АНОХОВ.

ТIЕХЬАБУСАРАШ БОАЦАШ БЕ БОЛХ

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР

КПСС ЦК майски (1977 ш.) Пленума решенеша дегаш айдаь къахьегаш я ухх деновка Нохч-ГIалгIайчен заводий, фабрикай, гIишлоний, колхозийи совхозийи коллективаш. Цар шоай низаш тIадерзадаьд юбилейни шера планаш социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдара.

КПСС ЦК Генеральни секретара нох. Л. И. Брежнева Дона тIарча къахьегамхошка яздаьча письмоне жоп а луш, вай республике тIа-тIа шерагIа ержаш датт «ТIехьабусараш боацаш, эффективнои дикен бе болх» кхача довзе тIехьера яь.

ХIара коллективана дьалхашка латта бекхтоккамегIа дола декхар малагIа да аьлча, из да тIехьабусараш боацаш, боарамагIа болх бар, хIара бетта, квартала планаш кхоачашии тIеххоачаши яр.

Из декхар кхоачашдеча кIезига лоархIам болаш дац хьалха латтача коллективни опыт а хьекамчий болам а боержабир, производственни пачхьалкхени дисциплина чIоагIъяр, производствана дола делте эргадоахаш тоадар, цехий, предприятей, объединеней коллективана встречни планаш тIайийр.

Масала, ухх юбилейни шера республикерча 43 предприяте тIайийцай встречни планаш. Царна юкъе я химически реагентий Карабулакски завод, «Электроприбор», «Электроинструмент» заводаш, «Терек» яха фирма, «Чеченингушвино» а шурий промышленноста а объединенеш, дукха кхыдраш.

Балха эффективности дикали айра тIадерзадаь дукха гIулакхаш чакхдахар бахьан долаш республика дикка толамаш даьхад, из хьагойт юбилейни шера пхе бетта итогаша.

Республика бIарчча хьаййначча продукцена реализаци яра пхе бетта план 101,6 процент кхоачашъяьй. Планал совгIа мехкага кхаьчай массехк миллион сома маьхе тайп-тайпара продукци.

Белгалдиккха догIа, ухх шера хIара бетта соахка цу хана хийцачул дукхагIа продукци арахийцалга. Нагахьа санне ухх тIеххьарча массехк шера республика промышленноста боарам практически хувцалуш хиннебеце а ухх дIебалача ши бетта из ши процент лакхбеннаб. Дика тоадиннад промышленни предприятей дикала хьоккамаш. Къахьегама овсарле лакхъяра план 101 процент кхоачашъяьй, е соахка цу хана хинначул 1,4 процент лакхъеннай промышленносте къахьегама овсарле. ХIаьта республикански доалахьа йолча предприятешка — 5,5 процент, республика Министрий Совета карайолча предприятешка — 3,1 процент.

Ухх шера дIахьача хано тешавеш хьахьокх цу коллектива дезь дика болх баш, планаш кхоачаши тIеххоачаши еш, чурча торонех пайда эцара чотах продукци дукхагIа арахецаш йола, лоацца аьлча эффективно а дикал лехха йолаш а болх бу коллективаш республике кIезига йоацилга. Царгара месал а эшаш болх бе боагIа заводийи фабрикайи кхыча коллективаша.

Ерригаш йийша из доале а, кIераш йоахаргъа вай толашагIйолча цхьайолча коллективий. Царех а мехкадьтIен газа лакхара пхе бетта план тIеххоачашъя, планал совгIа мехка итташ эзараш тонаш «Iаржа доаува» миллиоаш кубически метр гази еля «Грознефть» объединени. Пха бетта план 102 процент кхоачашъяьй, производства боарам пхи процент айбаьб. Соахка цу хана хиннача къахьегача хIара сага-сих 8 процент дукхагIа продукци арахийцай «Оргтехника» Грозненски производственни объединене «Электроприбор» завода боалхлоша. Шоай производственни программаш толаме кхоачашъяьй «Красный молот», «Нефтемаш», механически инструментий заводаша, Ермоловски ДОК-о, «Чеченингушвино» объединене, кхыча предприятей коллективаша.

Цуна цхьана дуккхача предприятей балха юкъе цIенхаштта кхоачамбоацараш да. Кхаь предприяте — цементни, газ чикхйоахача, цIеноаш хьаьду йоаххий панелаш арахецача заводаша — кхоачашъяьяц пхе бетта производственни программа.

Масала, цементни завод тIехьабусаранта юкъе йола дукха ха я. Бакъда цуй коллективна еррига торонаш я болх диккагIа бе а шийна тIадиса декхар тIера дIадаккха а. Из иштте хидар къаьгта хьагойт май бетта баьча балха итогаша. Продукцена реализаци яра план цу бетта кхоачашйир по, заводо арахийцар 56 эзар тонн цемент.

Республикерча заводийн фабрикайн балха юкъе нийслуча керттерча кхоачамбоацарех цаI да царех дукхагIчар къахьегама овсарле лакхъяра планаш кхоачаш ца еш. Пхе бетта къахьегама овсарле лакхъяра планах лоархIаьиц 32 предприяти. Цу даькъе совхка ухх хана хиннача а воагIа гIулакхаш лел: аьшкабетонни изделеш хьеча Аргунски заводе, Сунженски дьуникомбинате, «Металлотара» заводе, минеральни хий арахецача Серноводски заводе, Шелковской райпищекомбинате, кхыйолча предприятешка.

Иштта тIехьайисара бахьанаш долаш иц уж предприятеш. Цудукхъ цу хIаман дерттIа уйла е а доагIар де а декхарийла ба цар кулгахой. Цхььяка а де белгалдаккха дезаш. Лакхехьа латтача министерствашка, ведомствашка, управленешка доагIар хьадекаш шоай доалахьа йолча тIехьаюсача предприятей кулгалхошкара, цар балха боагIача тайпара тIахьожам лоаттабац, эшаш доле воакъостал дац.

ДIабахача пхе бетта республика гIишлошъеча водрадни организацеша шоай низашца даьд 73 миллион сома маьха балхаш, пхе бетта план 102 процент кхоачашъяьй, е соахка цу хана хинначул пхи процент лакхбеннаб гIишлой-монтажни балхий боарам.

Подрядни балхаш дара пхе бетта планаш лоархIаьй республика еррига керттера подрядни организацеш, гIишлошъяра управлени — 104 процент, «Грознефтехимремстрой», «Чечингсельстрой» тресташа, «Чеченингушводстрой» гIишлошъеча управлене пхе бетта план 101 процент кхоачашъяьй.

Боахка хинначул ухх шера гIишлой-монтажни балхаш дукхагIа даьд тIишлошъяра управлене — 20 процент, «Жилгражданстрой» треста СМУ-1 — 19 процент, цу треста СМУ-8 — 22 процент, «Кавэлектромонтаж» тресте МУ — 30 процент, «Чечингсельстрой» треста № 921 йолча ПМК — 34 процент.

Цунта цхьана гIишлошъеча хIаиз а дукха кхоачамбоацараш да. Цхьайолча объекташта дIахьежача капитальни вложенеех пайда эцалга лаьдера лел. Отталча хана хьалъь язаш дукха объекташ. Из бахьан долаш ухх шера хьалхарча ах шера планагIа 137 миллион сома маьха производственни производственни йоацея керттера фондаш эксплуатаце дIаяла езача, пхе бетта дIаенираш 72 миллион сома маьха мара яц, е ах шера планагIа йоагIарех 52 процент.

ТIехьадусаш да нах чубаха дукха цIенош, школаш, деша даха тIа йоаллача берий учрежденеш, драматически театр, г. Грознера бетта цIан гостиницеи, Къайлан Iам тIара тренировочни база хьайбаш лелиду комплексаш хьалъелга.

Цхьабахьда республика гIишлошъерий еррига торонаш я хIара бетта планаш а юбилейни шера тIанийша социалистически декхараш а дизза кхоачашдарца Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара накъабаха.

ЮРТА БОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОШТА

ХьатIакхоачаш латт ялат чуэца доладе деза ха. ДукхагIйолча колхозашца совхозашца тоа а яь кийчоа линейка тIа дIаоттаяьй цу хана болх беш хургйола еррига техника. ХIана доархIаме да ялат чуэцара дикагIйола опыт тергам тIабахийта Iомавр.

Хьувкъам чуэцаш йоккха опыт Iоваьй Ростовски облaсте, Краснодарски, Ставропольски крайшка. Лакха къахьегама овсарле болаш чакхдаьдар соахка цу моттигашка ялат хьакхараш ардаран балхаш. Цу опытах дувцаш дукха материалаш я «Сельские зори» яхача журнала июнь бетта арахийцача номера «Керттера проблема — ялат» яхача разделе кепа теха.

Къилбаседа - ХIирий республика Кировски района Ленина цIерагIча колхозе хIара шу мел дала дикагIа хьувкъаш ялата культураш. Масала, 1968 шера — 22 центнер, 1971 шера — 26,2 центнер, хIаьта соахка 30,5 центнер хьувкъам чуийцар цу боахаме гурахьа ялата хича культурий хIара гектара тIара. Иштта, шерагара шерага дегIабоагIаш ба цу боахаме кхеча хьаьжкIий хьувкъам. Уж культураш кхевра опытах дувц «КерагIдаьнача кхочам ял беш» яхаш доаш язьяьча статья тIа цу боахама агрономо Т. Гокаева механизировани звеноа кулгалдеча М. Замотаева.

КIоарга чуоацам болаш йийшача пайда хургболаш дукха материалаш я «Доакъар Iалашдара резерваш» яхача разделе кепа теха а. Теркам тIабахийта еша тIахьех баха Ростовски области Багаевски района Кирова цIерагIча колхоза председатела П. Клочнева ВНИИЭСХ Къилбаседа-Кавказски филиала воккхагIйолча Iилман болхлочо И. Улитчевей «Мах боацача белока хвастаяхаш язьяь», хIаьта цу разделе кепа теха статья.

«Баьцадаараш хоартолаш» яхача разделе кепа теха да Къилбаседа - ХIирий республика Пригородни района «Россия» яхача совхоза керттерча экономиста Т. Гапзиева «Кхаь шера план — Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу кхоачаш йийна» яздаь дувцар. Нохч-ГIалгIай республикерча баьцадаарий контролни кхечарий къастта пайдане хургда из дийшача.

С. ЧЕРВОНЫЙ,
«Сельские зори» журнала корреспондент.

КХОАНА-ЯЙГАЧА ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОЙ ДИ

ДИКЕИ ХОЗЕИ ТОВАРАШ—ДУКХАГIА

Дика традици а хинна дIаэттал вай мехка шера боагIача июнь бетта хIара шоллагIча кIиранденнаса ейгача промышленноста болхлой Ди лелга.

Мехка ейгача промышленноста индустре къахьегамхоша толамца кхоачашйир ийслагIча пятилетка заданеш. Партено XXV съезде КПСС ЦК Генеральни секретара воакъоста Л. И. Брежнева яьча хьалхташ кхоачашдара товараш арахецарах дувцаш аьлар политически а экономически а Iалашахьр боккха лоархIам бола гIулакх да из, аьна.

ДIахьача пятилеткагIа дикка дегIиера ейга промышленность. Керттера производствени фондаш 60 процент гаргга алсамъяьлар, хьал а аь бола бе йоалийтай 500 гаргга предприяти объекта. ХIоттаьй 800-нел совгIа тайп-тайпара керда оборудовани. Ейгача промышленноста предприятеш технически эргаахаро торо хилийтар керда, кхы а дикагIа изделеш арахецарца товарий ассортимент шеръе.

ХIаро шера 20—25 процент кердадуьл кIадош, хIаьта баракъаши кога гIирси — 35—70 процент. Веита аьлча, хIара шера предприятешца кхуьлар 40—50 эзар керда модель, иштта баракъий а кога гIирса а фасонаш. Ейгача промышленноста бархI эзар гаргга йолча изделена еIIай йиччаэхьалхеен дикала Знак.

Парте XXV съезде къоьта белгалдаьхар ейгача промышленноста хьалхашка латта керда, кхы а чоалхалегIа доло декхараш. Ейга промышленность дегIайоалаьрь хIадоккхийт 11 миллиард сом. Производства боарам 26—28 процент лакхдургба.

1980 шера кIадош арахецар 12,5—13,1 миллиард квадратни метрага дIакхоачаргда, 1975 шера 10 миллиард квадратни метр диннача, хIаьта трикотажни изделеш 1417 миллион хиннача 1800—1900 миллионега кхоачаш дукхагIа хургьа. КIувсаш кIувсий изделеши — 2,1-зза, мийча баракъаш — 1,3-зза дукхагIа. Иштта дукха а дукхагIа арахецаргда дикала индустре кхиоола товараш.

Ейга промышленность дегIайоаллеча керттера теркам тIабохийтаргба дика товараш нелега дукхагIа яхачийтара, ассортимент шеръяра, кахa къерда товараш дукхагIа арахецара. ЛерхIаш да капрона тавш элеь боамбех ду кIадаш 5,5-зза дукхагIа арахеца, хIаьта лавсана таьш теха кIадаш — 4,7-зза, даьреш — 3-зза, плашаш ю кIадаш — 7-зза. Ялхазза дукхагIа арахецаргда костюмашта лаьрхIа джинсови кIадаш, синтетически тIоарсия тIевш йола кога гIирс — 3,3-зза, и. кх. дI.

Ейга промышленность дегIаяра дикка декъе юкъедулаш я Нохч-ГIалгIайчен предприятеш а.

Цар дика кхоачашйир иттлагIча пятилетка хьалхарча шера планаш, тIеххоачашдир социалистически декхараш. Планал совгIа цачхьалхенна елар 2,6 миллион сома маьха продукци. ЛоархIайир кога гIирс, кийча баракъаш, трикотажни изделеш арахецара планаш социалистически декхарехи.

Къастта дика хьоккамаш хилар ийслагIча пятилетка а 1976 шера е планаш тIеххоачашъеча хIамаш тегара Грозненски производственни объединене. Алхха дIадахача цхьан шера объединене коллективо планал совгIа ехкар 2,3 миллион сома маьхла продукци. 1975 шерана ийсдича продукции йоккхалга 17,6 процент дегIадера, къахьегама овсарле 10,5 процент алсамъяьлар. ПланагIа 5,3 миллион сом пайда бе безаш хиннача балр 9,6 миллион сомета кхьачар. Позначалхиеен дикала Знак тIалатташ ехкар 3,1 миллион сома маьха продукци. ДIадахара шера дикала Знак болийтa 44 модела аттестаци йир, царех 32 моделе производственни юкъахиха я хIанз.

Производствана юкъейоалаяь 46 тайпара керда технологически оборудовани, йийтагаль баракъаш ку йоь лакхара производительни поток. Цар лу экономически пайда 84 эзар сом ба, хIаьта рационализаторски предложенеш балха юкъейоалеяро 84,4 эзар сом пайда белир, баракъаш хьадофхача овсаш дIа ца дуьлийтара кхоадир 60 эзар квадратни метр кIада.

Дика къахьет объединене коллективо ухх карарча шера а. Ухх шера хьалхарча пхе бетта итогех гуш да планал совгIа 394 эзар сома маьха продукци йоккхерах дукха пайда тIабеннилга, итт эзар изделе арахийцай дикала Знак а йолаш. Цар мах 2 миллион сом ба.

ХIанз объединене чIоагIйаьй дикала Знак йола 46 модель. Грозне хIанз болх беш я шера 2,2 миллион сага лаьрхIа кога гIирс арахеца фабрика. Производственни низаш секха дегIайоалаяш я Назрановски трикотажни фабрика. Цу фабрика коллектив проектни низага кхачарга гарга гIертай, дукха къахьет продукце дикал лакхъяра, керда моделаш дукхагIа балха юкъехкахьара.

Ейгача промышленноста предприятей коллективашта юкъе шерагIа ярмаш дагт «ХIара балха денна — дикала Знак!» яха а Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дезара сийца йола а яь. Ухх шера дIахьача хана бьча балхах къаьгта гуш да коллективаша шоашта хьалхашка оттадаь доккха декхар — Октябре пIей тIакхоачаш шера план кхоачашъе деша дош — кхоачашдергхилар.

«ТIехьабусараш хургбоацаш болх бе» аьнна Дона къахьегама коллективашо дIадолалаьр къоабалаь тIаийцай вай республикерча ейгача промышленноста болхлоша. ХIара бригада, смена, участок, цех, бIарчча предприятеш планаш кхоачашъеш хилийтара йола мероприятеш белгальяьхай.

Шерра даьржад республике коммунистически къахьегама ударник яха цIи лакхаоа тIехьа къовсам лоаттабелга. Вода беча 6200 сагал цу болаше дакъалоацаш ва 4300 сег. хIаьта 2032 саго хIанзале а лелаю из сийлен цIи.

ИйслагIча пятилетке къахьегама толамаш дахарах производстве хьалхе лелаеча дукхачарна денная правительстве лакхара совгIаташ — СССР орденаши медалаши.

ХIанз ейгача промышленноста болхлой Ди тIаккхачарна хийза 1976 шера даьхача толамех дукхаче предприятей болхлошта, инженерно - технически болхлошта, гIулакхйрча нахе СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказагIа хьожадаьа правительстве совгIаташ.

Къахьегама Шеча Байракха орден енний хIамаш тегара Грозненски производственни объединене оскоровщицана Власова Таисия Григорьевнина. Цо дош деннад Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузаде хьатIакхоачаш шера йола кхо план кхоачашъе. Из яр КПСС обкоме хиннача производственни хьалхе лелаерий вIашагIкхетаре «ТIехьабусараш хургбоацаш йола болх бе» яха кхыйкарах республика къахьегамхошка доар а.

Цу тайпара совгIат дарца белгалдаьккхаб объединенера швея - мотористка Каспарова, догам деш йола Яндиева. Знак Почета яха орден еннай Назрановски трикотажни фабрика вязальщицана Озднева Мусий Эсета. III степена Къахьегама Сийлен орден еннай кога гIирс беча Грозненски фабрика раскройщицана Будникова Раиса Михайловнана. Медалаш ордоашш ялара белгалдаьккхаб вай республика ейгача промышленностера 19 саг.

ДикагIбарий цIераш йоахаш белгалбоах хIамаш тегарб объединене кулгана маха бокхаш йола Котиева Iале Марем, цу объединене швея-мотористка Собко Мария Никитична, Назрановски трикотажни фабрика швея-мотористкаш йоакарий Богатыревгlар Зайнап ПаьтIиметх, кога гIирс беча фабрика заготовщица Кучерова Любовь Демьяновна, кхыберш.

Котиева Марема дош деннад 7 ноябрь тIакхоачаш пятилетка кхаь шерен ах шерен план кхоачашъе, Собко Мария — кхо план, йоакарша Богатыревгlар кхь лелаю шин шера план кхоачашъь цIейна накъабахара тIехьа. ХIаьта Кучерова Любовь Демьяновас болх беча бригада дош деннад пхе шера план дить шера кхоачашъе.

Республика ейгача промышленноста предприятей дика дарам дувцарца, хIалхете а, ца дийцача дIалац цар балха тIа нийслуча кхоачамбоацарех. ХIанз а бизза пайда эш арахецача продукце дикал лакхъяра лел йолча торонех, бизза болх байтац оборудованега, конвейерашка, брак йола продукци арахецарца доккха зе ду. Бизза йоакхо ца социалистически доалатье лораяра, къахьегамен технологически дисциплина телхаеш моттигаш хул. Лелара да кога гIирса а трикотажни а фабрикашка производственни низаш дегIадоаладелга. Эшача беса теркам бац керда техникен технологи балха юкъейоалаяра, керда лилеш болх бе йоадлийтара, продукце дикал лакхъяра болх комплексагIа вIаштIехьаккхара.

Ейгача промышленноста предприятей, боахаший кулгалхой декхарийла ба парте XXV съезда, КПСС ЦК Октябрьски (1976 ш.) Пленума решенеш кхоачашъяра ерригача предприятей болх тоабе, арахецача продукце ассортимент шеръяра хьалхе продукце дикал лакхъе, Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 60 шу дезара сийца тIайийца декхараш кхоачашде.

З. АХМАДОВ,
КПСС Нохч-ГIалгIай обкома ейгачеи кхачани промышленностеи торговлеи отдела заведующи.

Дош гIулакхаща чIоагIду

Малгобекски быткомбината хIамаш тегача цеха коллективо Октябра 60 шу дузача ден сийна социалистически декхараш тIайийцад пятилетка хьалхарча шин шера задани из деза ди хьатIакхоачаш а итт бетта план ханал пхи ди хьалха а кхоачашъе. Итт бетта заданел совгIа маьхале якка лорхI ши эзар сома маьха товарни продукци.

Уж декхараш толамца кхоачашдергхилар къаьгта хьахьокх доахача къахьегама толамаша. Пхе бетта заданегIа маьхала якка езаш хиина продукци 75 эзар сома маьха йолча маьхала яьккхир 113 эзар сома и.

Комбината цехашта юкъе яьржача социалистически къье хьалха латташ я Хамчиева Хьамзата Мадина керте латтар. ТIа-тIа дикагIа къахьегаш хьабоагIа цеха болхлой. Социалистически къье хIара дийнахьа итогаш ю. Иштта яьржача къье хьалха латташ ба хIамаш тега мастераш Бокова Залихан, Гаэкова Фадиман, Кукурхоева Зайнап, Аушева Залихан, кхы дукха бараш а.

Цеха болхлоша шоай ерригa торонаш пардагIъяьхай производства эффективности балха дикали лакхъяра, тIехьаусаш цхьаькха болхло ца хилийтара.

— КПСС ЦК майски Пленума итогаш чIоагIа дегаш гIоадаькача тха цеха болхлоша шоай хьинар кхо ца дош къахьегаш ба, — йоах цеха заведующе Хамчиева Хьамзата Мадинас.

Б. ЧЕРВИЖЕВ,
тха штате воаца корр.

СУРТА ТIА: хIамаш тегача цехе.

Автора сурт.

ДЕГО КЪОАБАЛБАЬЧА НАЬКЪАГIА

Специальность йоацаш ера Лидфа фабрике балха. Швея-мотористе ученицалла дIайийцар. Дукхьеша нийсьелар йоккхача коллективе, дукхьеша чуьйлар электричествоца болх беш йола баракъаш тега дуккха машинаш латтача шоайн фабрика сийрдача йоккхача цехе. Цу хана цо мел дер а дукхьеша деш дар.

Юкъьанца хала а яр цунна. Цхьайолча кана сиена чакхъьяннечуй тIехьегIа юле а сене опыт йолча болхлоша мишта болх бу хьожаш ха йоекхар цо.

— Балха гоавза-м цIехка хьелуйлеш яц, сагот ма-де Iа, — аьлар цунга цу хана Ольга Николаевнас. — Лидфай хьехамчо.

ХIамаш сaкхеташ а болх бера тIера а йолча Лидфас дикка сиха ше аьхар дергдолаш кернерзайир баракъаш тега машина, боарамагIа болх бе йолаелар. Кхо бутт баьлча шоллагIа разряд елар цунна. ТIаккха чоалхане операцеш а сага новкъостал доецаш ше йора.

МоллагIа гIулакх цIена кхоачашдеш, хIама зуеш, тергалдеш, эшача хана новкъосташта гIо де, доллача кIаманца декъа лаца шийча йола из участка коллективе езаелар.

...Дукхача дезале хьамехийней Лидфа. Цун дов Хьуеанеш наьна Аьсетан итт бер хиннад: яхз ймийн аь кIаьнник. Царех эггара йоккхагIйола Лидфа бера хана дена Iомаенней къьчар йъахьегама хамбе, цар эча йоакхон мех ба. Уж цун дина омалаш кху а чIоагIагIа алсамъьнней сага гIулакх дер чIоагIа лоархIаш йолча коллективе из нийсьеннечул тIехьагIа.

Цхье ши шу кхь даьлча пхелагIа разряд е йолаш шей хьехамчаш Ольга Николаевна Лекарева, Зинаида Алексеевна Рябцева, Вера Павловна Наумкина, кхыбераш санна сиха, цар санна цIена болх бе йолаеннай Лидфа. Фабрика дикагIболча говзанчий мутIаре дIаеттай.

Боккхача безамца дегалуец цо шей хьехархой цIераш:

— Тхона цар хьекаш хинна керттера дер — дог цIена, дика уйла йолаш хилар дар. Алхха тхоашта хинна ца Iеш дукхача наха а кхьадергдолаш, хIама за а довза а Iомадора тхо цар. Бакъда цар, гза боккхагIболча новкъосташа, Iомадаь ца Iеш ерригача коллективо а Iомадора тхо доттагIлеи уйла йолаш хила, вIаши бIарг йоалаш, оагIув хьалоацаш хила.

Ший гIайгIа а бале а хьегучабоалийташ воаца, наха юкъе нийсвенча цхьаккха сагото шийга йоецаш санна безама волаш воле саг ше шийца уйлаш а Iохайча — цIаькха гIайгIа а чуесса сагото еш хул. Хетаргахьа кIоаргга цун дег чу тебе йоаллаш хила мег-ях из гIайгIилг, мича гIолла арааргъа хьогI, гучаяккхергъа-хьогI, ялаш санна. Из ара ца илийтача, чуь алийтача дикагIа хила а мег, хIана аьлча, из арайьлча сага шийна ба ца Iеш цунна генаахьарчарна а цо бала бергболанда.

Балха йолча хана цIаьнкха а гIайгIане хилац Лидфа. ДукхагIча хана елаеаьмаш хул из. ХозагIа хет цунна вахарца цхьана атта гIо боаха саг санна ше хилча.

БIарг ца туллабалийташ хьежаш хиннай из шей хьехархой кулгаша беча балхага, дерриге хьежаш, деррига дегейца гIерташ. ТIагIертта болх бе гIертинга хинна ца Iеш, дукхагIа даьгье, ше яхар чакхдаьнза гIертинга хиннад из. Ше яхар де гIертинга — бакъдар аьлча, из а дика оамал а, из нийсача оагIорахьа лостайича. Цхьайолча хана сага дунургдац аьнна кхетар а кхоачашдейт цо.

Дийша ца хилар шийна мел ниэрца да кхетадеш цо тIехьагIа.

— ВорхI класс яьккха мара яьар со цу хана, — дувц цо. — Болхлой вагирзой сейрийнарча школе яхар со. Цига цхьайтта класс чакхъяьккхар. Бакъда атта-м дацар сона, ши бер долча нанна, кIаьнкашцаи йоIигашцеи цхьана парта тIа а егIаш деша, тоам а детацар. Фу дергдар — дешар хилалза дергдоаца хIама дар.

ЦIена вахара никъ беш хьайоагIа Лидфа, гоама бе цунна харцахьа а бекъалье а атта дуне даь гIерта яц. Атта дацар цунна смене болх а беш сайрийна удеш школе яха. Цул совгIа — дезал, бераш.

Шераш дIаьухар. Хьинара къахьегаш яр Лидфа. 140—150 процент план кхоачашъелга цун массазара норма а хинна дIаеттар. Из тергалдир коллективе. Из дIаяйзар. Участке, цехе мара яйза яцо а дIаяйзар. Цунал коллектива тешам белар, дукха езаелар. ТIаккха участке мастерелла оттайир. Цул тIехьагIа цхьан хана из Iомаеш санна кьона ученицаш Iомабалга цунна а тIадилла.

Фабрике дукхьеша балха баьхача махкарашка Лидфас оалар: «Профессия а доттагIий хоржаш санна хьажа а хьежа, уйла а ца харжа еза. Хержачул тIехьагIа цунна мутIахьа хила веза саг».

Бакъдар аьлча сел шеьра а лелацар цар гIулакхаш. Цхьайолча хана кьиттуа бошачоа юхие Iо а кайна саббарe кьамьел доедора Лидфас: «Сона хоа хьо дика болх бе Iомалургйолга. ХIана сих ца е яуш Iайха дер дица де гIерта». ХIаьта цхьайолча хана ше машина юхе Iо а хайи юкъьанца дика чакхъаллаца еррига операци дIаьхокхер.

Белхах дег леллараш а бар кердабаьрешта юкъе, цхьабараша мухаш йоргI из Iомаде лацер, вош кьада реьза бецар. «Безам беций хьа, аха мукъа а хьо хьай безам болча» — але терлоре мастера цу тайпарча ученицага. Шоай участка коллективе дошам деш а цунах аьнна ца хIама лоалургдолаш а лацар Лидфа. Бакъда цунна дикка хоара ше Iомабераш малаш ба, цунна гора кьелуйлеш латта керда саг из хилар, йоIага мух екар а опыт ца хилар, болх дикагIа бе гIерташ хилар долга, кIезиг-дукха лагирвоI сентал а из йолга. Цудухьа ше мел дер саббарe еа а тоаш дора цо.

ТIехьагIа, операци дика Iомаьча хана мух хьача йоIага оал цо: швея-мотористе говзал Iомаяр, вай участке хIаьта а, атта гIулакх дац, нийса яний аьI. Кхетадаьдий Iа изI Хьайола аз цхьаькха операци е Iомаергъа хьо...

Цу дегIа лоха а кьона а йолча изалсага дIабIарекьеннача тамаш ю сага, цун низал, цун доккхача хьинарах.

Пхийтте шера болх бу цо фабрике, наьал дукхача хана шоай коллектива балхаца лаьца цо Iеш районе а города а общественни балхаца дьинаре даьла лоацаш хьайолгIа из.

Цу хана дена дукха кIамаш хувцаденнад Грозненски производственни швейни объединене цхьоалгIча филиале. Хьалха кулгахара деш хинна дукха балхаш кIанз машинаша ду. Ерригa машинаши пари керда, сиха болх бу машинаш оттаь тоаьй.

Цхье ка яр лидмаш дIагIатага пхьеш кулгаца тегаш, зачана тIахкар дIагIатегаш хилча аьь саг оттеш — хIанз из деш цхье саг ва, кулгаце хьадоахаш дар тегаш хинна барзкъаш — хIанз из гIулакх а машино ду.

Швея-мотористка балха тIехь керттера дер — дикен сихен операци кхоачашъер да. ХIаьта Белхаева Лидфай дика дIайтIеьдоал из Iалащде.

Белхаевай къахьегама боагIаш бола мах баьб. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота, Ленински юбилейни, «За трудовую доблесть» яха медалаш, администраци, общественни организацеша тийнна дукха сийлен грамоташ — иштта а коммуниста Белхаевой совгIатий список. Шено яц из списон яьно, Лидфай дикача гIулакхашта кхы а дIахо хьаргиларех.

Тайп-тайпарча шерашка Лидфа хиннай къахьегамхой депутатий районни а городской а Советий депутат, объединене парткома, филиале партбюро, профсоюзни комитета член, хIаьта тIеххьарча дить шера вIашта — КПСС Ленински райкома член а цун бюро член а я — уж а де цун дегIавахаре дегIаш, цо шийна тIехьаюта бериата дер, из да, коллективо из наврейш, цуй сий деш хилар.

ДIахо дешарах йола уйле цIенкхе цунна дIакхочташ хиннаьц. Парте Ленински райкома бюрос рекомендаци еннеi цунна КПСС ЦК-рча Лакхарча партийни школе деше яа. ХIанз Лидфа цун Ставропольерча заочни отделене дешаш а.

Нанне эггара йоккхагIйола дега-гIоа — бераш да. Белхаева Лидфай ши кIаьнк ва.

— Хьасан иттлагIаш, Хьусен — ворхIлагIа класс чакхйоакхаш ба, — дийхай а деш йоах Лидфас.

Ший гIулакха саг мутIахьа ца хилча, ше безтокхемеш. Даьхенна дехкарийлан хилара уйла а еш вахар доза гIерташ, цун уйла еш, дего къоабалдаь никъ цIена дIаьхош ца киоча хьекургвац сагах боьыонца воле говзанча. Кхьача маьхе ветер хоздеш вола говзанч хIаьта а.

С. МАЦХАЛО.

КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТАШЦА НАКЪАБАЬХКАР ШОАЙ ЦIЕЙНА

Октябрь 60 шу хузача шеран сийнена накъабахара тIегIерта кхиэсна жоьттаеба Грозненски производственни швейни объединене 3-гIа цеха хIамаш тегархой дика къахьегархой совгIат кийчбина ейгача промышленноста болхлой цIейна. Товарни продукци арахецарах из маьхаш йолча кхечна шерчу план 102,9 процент бетта кхоачашъе ец, планал совгIа 6400 сома маьхе продукци. Къастта дика къахьегаш ба хIамаш тегархой мотористкаш Ужахова Люба, Федорова Раиса, Шевцова Лилия, кхыбераш.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) хIамаш тега мотористкаш Л. Ужахова, Р. Федорова, Л. Шевцова.

ПЛИЕВА сурт.

Доазол дехьара

АПН комментари

Цхьана гӏуллакхаш леладара церда форма

СЭВ механий членаш йолча пачхьалкхашна гоннахье цӏена хиш долуш цӏа дӏахьалха баьккхаб. Апрель бетта юккъе СЭВ Исполкомо къобалдир «Интерводоочистка» аха халкъан юккъера боахама общество вӏашагӏйоллар. Цуьнан декхар да предприятеша арахьуса хиш цӏандаран цӏена хиш бӏаьхдергдоацаш лораларан йола оборудовани арадахар, Ӏилма-толлама, проектно-конструкторски дашхе болх бахьа тӏахьожам бар. Геттара боккха лорамӏам болаш да мехкашта из оборудовани мел эш хара цунна уж Ӏалашдара.

Цу обществана юкъейоагӏаш а шоай боккъонаш кортамукъьйол йола, цхьабарт болча мехкий боахамий организацеш. (Хӏанз царех да НРБ, ГДР, ВНР, СССР, ЧССР мехкаш). Масса долча мехкаша цхьана кулгал ду «Интерводоочисткана», хӏьата массене цхьа барт а бай хӏанз из гӏуллакх кхоачашдеча хулгал дела тӏадилаад Болгарега.

«Интерводоочистка» организаце керте латт цу юкъе йоагӏача организацей вижалаш чубоагӏа Совет. Хӏара мехка вижалий цхьа кхаж ба цу Совете. Совета заседани хила йиш я кагахьа санна хӏара мехкера цхьацца вижал цу юкъе веле. — цунна кхоачаш хул массане боккъонаш цаӏ хилара демократи. Совето отталаьр вахаре кхоачашду деррига мехкаша е шин мехко отталаьре договорагӏа, е цар баьча барта лерда тӏа.

Экономически а Ӏилма-техническа а цхьана гӏуллакхаш леладеча мехкий кхыйола юкъара учрежденеш санна «Интерводоочистка» хьайхиле а цу тейпарча организаций кхыча мехкий организацешта, СЭВ членаш доацач мехкий организацешта а.

Халкъий юкъарча цу боахама организаце новкъостал дергда дӏахьуверш доль хий цӏенларан долеш дар лорадарна йола оборудовани а аппаратура а йалашье, из хьаяра техническа боараме эффективности лакхье, хина-боахамаш леладарга дӏадоар лохда. Цун балхо новкъостал дергда боахамий организацешта специалисташта юкъера гӏуллакха бувзам болаш хилийтара.

«Интерводоочистка» — керда тешал да социалистически мехкаша цхьана леладеча гӏуллакхий форма толаш хилара, къахьегам бекъара, производства специализацехи кооперированехи, кхы шӏамехказа а тешал ду социалистически экономически интеграце "Комплексни программа кхоачашье торо хилара.

Цу дерригача гӏуллакхаша торо хулийт дерригаа дунен масштабе Ӏилма-техкама бола производствоца бувзам болаш хилийтара. СЭВ мехкий организацешта предприятешта юкъера дӏачоха новкъостал дар тоелами ...

Цунна цхьана цар новкъостал ду СЭВ членаш доацча мехкий боахама бувзамаш кӏоаргбарах, цар экономике цхьанна ца тоьар воклама дӏадаьннара.

Н. ВАСИЛЬЕВ. (АПН).

«Юкъарча рынка» юкъера мохк хӏинчаьхкара тӏехьа демонстрацеш я Англе. Из да эгара хьалха Европейски экономически сообщества мехкашка ваьхар мах лакхбалар. Европейски сообщества Комиссе даьккхаь хьалхоах 1976 шера март беттa дешa 1977 шера март беттa кхачалца ЕЭС мехкашка уж маьхаш юкъера шаьрхьахьа 11 процента ... лакхбаьннаб.

СУРТА ТӀА: Лагое «Юкъарча рынка» юкъера ахар дӏадахарна ... пикеташ ... ферменараш.

АП-ТАСС сурт.

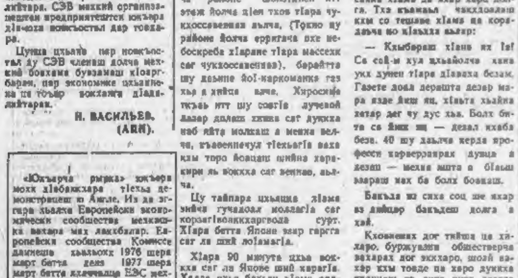

Журналиста блокнота тӏара

ВАХАР ВАЛАРАЛ КХЕРАМЕГӀА ХИЛЧА

Дукха хе йоацаш сона вовзаш волча японски журналисто ший хаттарца цецваьккхар со: — тха халкъо шийна къаман символ хургйолаш сакурай — японски боаьз — шин хӏана хержад аьнна хет хьона? — Тӏаккха со цун уйла е а клелехьа, ше жоп делар. — Японцаш шоай карагӏа боаре чӏоагӏа тӏера хилар. Тхо — из боча эзае санна да. Цун эзае Ӏодож матер дала а кхелехьа.

Са цецвалар хила дезаш дар, хӏана аьлча журналист со хьатаве воллалар:

— Японе хьалдарча ... боркӏ бӏаь шу хьалха, хьакимай шийна тхяа велара боккъонце йола культ. XVII — XVIII бӏаьшерешашка шийна тхяа леш хинаб вайн-тайпарча бахьанех — хӏамаш ряьза воацаш дукьалвацьча а сов тешаш болаш тӏерех хилча а, везчча саго халахетар дача, «ошь Ӏиържьехана» моттиг хилча.

Ишта да из таханарча дийнахье а. Хӏара дийнахье итташ японцаш ла шоай карагӏа. Японски словара тӏа"кховзтхьа согӏа термин а шийна тхяа валарча юввзенна — цхьайолчар цун тайпаш хьахьокх, вокхар — цун бахьан, кхоалагӏчар — мел саг вениав. хӏана аьлча. вай хина а ниӏелу Японе массехк саг цхьене шоашта тхье леш.

Къайллахьоргдац аз, журналиста дешаша се цецвеккхар. Тхо къоастеде воллалеяр фу бахьан долеш иштта дукха бое цу мехка гражданаш. Японцо ший халкъ чӏоагӏа лог кӏаьхе долеш, хӏанга хале лулаш хилар а цун сакхетам чу уж традицеш; чӏоагӏйалар а белгалдоахар. Цхьан оагӏорахьара цо ахар цхьалонаш. шийна техе валар санна йола цӏенхаштта хӏама вахаре цхьаша халахетар ца хилча саго дергдоацилга дӏахайта гӏертар со. цун бахьан мехка вахаре социально - экономическа факторашца дувза а леш.

Тха къовсама хоадам бара эггара аттагӏа дар — токийски газетий подшивкаш. Ил иштта хила а хилаб. Хӏара номер тӏа цу тайпара цаӏ — шин хоам бар, цу тӏа газеташа дукхачарна юкъера хьекъоаста а дий вахьа теркам тӏехьарбар мара хиланар.

Дукха сакъердаме а тамашийна а хӏамаш хеза газет дешараш пецбоахергбац болх кора ца боагӏа саг Синдзюку яхача районе шоаттьел итт этеж йолча цӏен тхов тӏара чукхоссавеннав аьлча, (Токио цу районе йолча ерригача цхьа пес пеоаргба кхоадамаш. ... болх керте ... шийна дешараш, ... дукх ... вахар ... вахьа. Хиросима тӏехь итт шу соагӏа дучевой вахар долаш хина саг дукха наб йита молхаш а мехка велча, хьаенночу тӏехьагӏа вахе хьал тор йоацаш шийна хӏарахайри я боккха саг вениав, аьлча.)

Цу тайпара цхьацца хӏама шийна гучадоал моллагӏа саг ... кордагӏаца ... Хӏара бетта Японе вахар гаргга саг ла шин лоӏамаргӏа.

Хӏара 90 минута цхьа веккхав саг ла Японе ший карагӏа. Хелла цхьа бахьан хӏамал валла мара доаца цар песхи ... ... хӏамаш Ӏемарахьа ... ... Хӏьта боккъача наьха трагеди къамал юкъера а хина ... Хӏьта боаккха ... на нада юкъе дукха ба цӏьаккха тайпара а цецех хьожадалза нах. Гаьна яьннаш модернизирований цивилизовани Японе «субасута» яха Ӏаьдал хиннача юкъерча бӏаьшерений къамача традицеш, — къаьбенна нах да кхаба, доамакина аӏа а баьхьа цита лергболаш дӏахкувсар. Статистико хьахьоккхачох, ха яьнна нах шоай карагӏа боарах хьалхара моттиг Японега я кхыча капиталистически мехкашта юкъе.

Баьчча, Японе шийна тхяа валар — боккхийча наха лу хӏама хина Ӏиш. Хӏара шера кхо бӏаь гаргга дешархой студенташ ла Японе цу тайпара. Просвещене министерствос белга доаккх 6—7 шу даьнача берашта юкъе а цу тайпара хӏама нийсдалар. Хӏьта хӏапэ цун бахьан а лаха деза сакурай эзах? Вакъдар аьлча, из иштта хилара гаьна да.

Вахаре толам баккхара японо чакхьаккха еза привилегированний частни йола дешара заведени. Цу тайпара вуз яьккхача диплом мара бокъо лаш японски пачхьалкхех чоалхане иерархе белктоккхаме балха вахa. Хӏаьта болхлочуйн ахархочуйн воӏа ву хӏамаш чӏешттӏехьааргдоацилга кхетаде хила яш. Из санна йолча дешара заведене дешa отта бокъо кхаре дукхха ахча дале дезаш хиларал согӏа. абитуриенташ цар даьшенновошцей хӏелига зе де дезал дешархочо экзамехаш дӏалургӏолаш репетитораш уэттабеш а. Берашa хӏара дийнахье цхьаьнкха а мукъа да а цӏей а доахаш 11—12 сахьат доаккх дукхьал дагахьа хӏама Ӏомалеш. Цхьаболлара мара магал кхзал хилаца. Бераш дешар а дите, цӏагӏара уд, херцхьача новкъа аьал. наркомани хулиганствон лелаеш лох цар шоашта бола садоӏем. Цхьабараш йиш яхача, шоашта тхье леш моттигаш хул.

Иштте кхоачарча дешa ца тешаш дукха нах ба кхийкачарна юкъе а. Экономически депресси, цӏакхьа ца соцаш хулаш латта банкротство, маьхаш дегӏаахар — цу дерригне а хӏара дийнахьa, хӏара сакъетa кӏал ца виса къовсам доаттабе белврбоацеш, шоай вахар дӏа а долла кхӏераича дунен тӏара дӏагӏоргболча боах нах. Вахаро хьалхеккар соца къамаьл деш хиначо шийна тхяа валар японий къамаьл белгало санна хӏама да яхар хаьц доалга. Тха къамаьл чакхдоалаш кхы со тешаве хӏама ца кораьнна цо кӏаьхха аьлар:

— Кхыбараш хӏана их Ӏа! Со сайм хул цхьайолча хина хул дунен тӏара дӏаваха безам, Газете вола дешаца дера хьа аьлча тӏалха ...

Хӏама ... зама ... цун ... вахар ... арахьа эз тӏе ... Бакьла ... ... хӏама ... ... хаьнгар...

Кхоаненах дог тийша ца хиларо, буржуазни обществера вахарах дог эккхаро, шоай каьхар кхы товде ца харо дукха японцаш ер дуне дита дезале хьале тӏа боах. Ма-хаьрра аьлча, вахар хаьрна да а ца валарал кхерамегӏа.

А. ЛАЗАРЕВ. (АПН).

Токио—Москва.

ВАЙ ЗАМАНХО

«Тхона цӏаккха йиццлургьяц»

Къонача вьетнамцашта дукха безача преподавателех ваӏ яр СГПТУ-3 церна эрсий мотт хьийха Татьяна Николаевна Саркисян. Диццлургдац цуьча ше кхебаьраша вӏашагӏкъаста тача хена-шийта аьнна дешаш: «Тхона цӏаккха а йиццлургьяц, даш дагайоалларгъа хьо, Татьяна Николаевна!»

Селлара чӏоагӏа ше еаӏӏаний та миштa вӏаштӏехьавьнна цун — дукха ха йоацаш мара Нохч-Гӏалгӏай педагогически институт йисте яккхалар йолча. хӏана а геттара къоначa педагога? Эггара хьалха ший лакхача профессионально говзаш. ше кара ийна гӏуллакх дукха дезарах, керттердар — ше хьехам хураш дег тӏара дукха безача хилараца. Царах хӏаравета але хова лош корадоагӏа Татьяна Николаевна. мел корта чубаха ловр а самукъадаьлеш хьаьнар айлев хул цун урока тӏа, цхьанна а дешархочо тӏа ца воагӏаш занятеш дӏейохийтаргьяц Саркисьян хьехаш йолча хана.

Хӏанз № 9 йолча городской профессионально - техническа училище хургболча столярашта, плотникашта, каменщикашта, малярашта, штукатурашта ший тайпара предмет — эстетика хьехаш я из.

Иштта училища директорана М. А. Пишхелаурецe цхьаннийсделар тхо эстетика оргӏанара урок йолча кабинете. Цӏенкъштта уйлангалье беха ба кагирхой, сетен боацаш цар лекхачa бӏаргашко хьежача атто кхетадергда, цу массадараьяр санна йолча уроко шоашта шортта керда, сакъердаме хӏамаш даларга доглоацилй уж хилар.

Цар тийса са вахьа хоиилар. Урока тема — «Декоративно-прикладное искусство» — чӏоагӏа безаш тӏаоэаш яр дешархой меттел. хьехархочуйн ший а. Чӏоагӏа дог айдения дуац Татьяна Николаевнас цу искусства тамашийна хоавча исторех, сага вахара эггара хьалхарча исторически этапашка пайдана хиларал соагӏа хоза а бӏарг хьоесташ а йола хӏамаш хьае наьха дог этта хилареа. Саркисяна кагирхоштa дуаш археологашта хораьча тамашийначa хӏамаех, декоративно-прикладной ... бӏаьн шераша ший куц тахан а хьекъий хӏамаш мел евзаш. Царах тахана дукха хӏамаш цар кху мехкара гучадаьннадар. Школе ... Ду ... хьалхарча берхӏе тӏа дӏахьажийтар ... хьехархочо ... хьекъал ...

— Дагадоагӏа, дика дагадоагӏа, — цу хьа хьолa кхьетта хӏаьта еаснаяр из.

Хӏанз хьайна саг а аьнна ший тайпара сакъерадала йолаш, хьийха Татьяна Николаевнас ... хӏамаш ... урок ...

Миштa йоаш да хоаш дӏайолар хьа, декоративно-прикладной искусствах хоаш долча ... мехкара ... йоаца хьаьрхахь ... чакхьаьрхаш ... хьекъалхаш ...

Боккъонна цу тӏа кхача гӏерташ дар Т. Н. Саркисяна гетта говзал сакъердамеи отташ уроко хийкхар а.

— Цун болха торам тӏаберзабеш долл кертердар, — йоаш М. А. Пишхелауреце, — хӏара урок творчески, безаме хьал тӏа дийлар да. Шийн новкъоста бухьа тӏехьашна а хьекъийла хьайна йолча ... тайпара ... Из болча цхьа ... училищерча ... цу ... Нохч-Гӏалгӏайчен деша баьгӏача художественни техникумах ... хьехархой эстетически ... дукха ... Т. Н. Саркисянa хьехавца ... бахаш ... кхабера йолч ...

Ший итта боацуча бахка тӏа уж селлара дика хӏама ... харагӏйце цу къоача педагогаh?

В. САИДАЕВ,
Нохч-Гӏалгӏай АССР профтехобразовани республиканска управлене инспектор.

Дешара шу доладенначa юкъе. ПТУ керда бераш чудаьхкача хана, хӏара бераца къаьст-къаьста болх баьзабергбоацаш гӏуллакх отт. Вешта, беш бола болх е ма-хулий бе-бе... Цхьаболча педагогаша цу хана доала хӏама нийдана доацача оагӏоралье а лостадий, кӏаьнк е йаӏиг юстара даргдоаш. цӏр уйла тоӏергйоаш сурт отталу. Цхьабакъда Татьяна Николаевнас дешархошнара ший оагӏув вӏаши тоттам хургболча тайпара лелабу. Знаней боарамга хьежна, берий безам боллаш хьашт долаш доле хӏамаш теркал а деш, цо къаьстта, кӏезиг-кӏезига, дешара дага, бӏарччача программан гаргайолхаш йола задани тел нарца.

Цхьа бутт баьннача гӏолла хьежача, пявонам темаш массане а кхетаеш хул.

— Бе-бе бахьнаш да кагирхой профтехучилище кхуваьаш, — яхаш дуац Татьяна Николаевнас. — Цӏаш ба шоай дего къоабальаь профессе хоржаш, вожаш — школерча дешара шоай за тӏехьаьнерг доархӏаш, дзоалагӏа бераш — «двойкаш» тӏа баса. Вешта, «дагадоацаш» нийсбенараш юкъ-юкъе мара хилац, хӏаьта а уж ба воспитательо хадда бӏарг кхоба безараш.

Бакъдаш, кхуваш доагӏача бера дегӏаза вохалургвац кхийлаӏ Цо Ӏа ахар кхетадергла, Ӏа вал хоанагӏа ... хьо цо юза доархӏергва, — лкар хӏама даш, дуьнна фу хьо, дун дагара дар фуд хоацаш хилар мара. Дагара фуд хер — цун хана дахадеча (15—17 шу — сага дукха хӏамаш дагауза хе я из), шийн башлавонна, шийн ониалаш йолаш вола из воазар.

Дукха хе йоацаш хи цо хьийха И. Володин вӏашагӏкхийттаб. Шаккхе а гӏазбаха хинаб вӏашагӏкхийтта, дӏаюза хаттараш дальд цар. Цун болх дана долалга а хайна. чӏоагӏа хоаставаза цо из.

— Фуд хоӏ хьона, Татьяна Николаевна, — эккхийта аьнна Володис, — цӏаккха а йиццац сона «Новкъа да, тайша болх беккам боацаш бусаш хилар» яха Е. Долматовски стихотворени. Дагадоагӏий хьона, эстетика урока тӏа Ӏайха тхона из дийшар? ...

— Дагадоагӏа, дика дагадоагӏа, — цу хьа хьол а кхьетта хӏаьта еаснаяр из.

Хӏанз хьайна саг а аьнна ший тайпара ... Татьяна Николаевнас ... ГПТУ-9 ... урок ... хьалхарча ... искусства ...

«Йовнано лакха хоэр малагӏа ца воах?» — Дукхабахача чӏоагӏа ... хьа ... хьайга ... Татьяна Николаевна ...

... «Новкъа ...» ...

Тренер Албаков

Тхьаь пхи шу соагӏа ха я Наурски районерча № 2 йолча юкъерча профессионально-техническа училище республика юрта боахама механизатораш кийчбу. Иштта цар хьинаре дакъа лоац училища культура вахара юкъе, уж ба спорт дукха езаш а.

Ший болх чӏоагӏа безаш ва училище физкультура хьехаш вола Албаков Асхьаба Хьамид. Классическа хьисапе кӏаллхотаргах летара "СССР спорта мастер волча цо цу спорта дакъа юкъеэзаб дукха кагирхой. Дукхача пхьашин дакъа лоацаш призови моттигаш яьхай училища команда, дика толамаш даьхад дукхача кагирхоша. Иштта спорта мастер хилав хӏанз «Труд» яхача спортобщества тренер волча Такалот Мухьмадах спорта мастерала кандидат ва Азимов Усаид.

СУРТА ТӀА: ше Ӏомабеча У. Азимовцеи, М. Яруевцеи тренировка еш ва Х. А. Албаков.

В. ПАРАМОНОВА тексти сурти.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

11 июнe.

С. М. Кирова цӏерагӏа культурай салаӏаран парк. 14.00. Массовкаш. довзараш, викторинаш. 16.00. Кинолектори. Лекци: «Кагирхошта атеистически интернациональни кхетам балар». 19.30. Кинофестиваль: «Сийлахь-боккхача октябра 60 шу». Халхара майда. Кагирхой салаӏара сайре. 20.00. Баьццара театр. «Вайнах» яхача Нохч-Гӏалгӏай пачхьалкхен ансамбла концерт.

В. И. Ленина цӏерагӏа культура Дворец. 12.00. сахьат даьлча ший 20 сахьат даллалца Киноклубе-лабораторе кино дезаршта консультацеш хургья. 16.00. Библиотека. «Дай Ӏилман суда хьалхашка» яхача темагӏа йолча литература библиографически обзор.

Химиий культура Дворец. 10.00. «Мастерош» яха клуб хьеллар. 12.00. «Масса хана тха йодаш хулаш» яхача темагӏа асфальта тӏа дагаделла сурт... конкурс. 17.00. Духовой оркестро лакх Нохч-Гӏалгӏай мелоди. 19.30. «Родина» яхача кинотеатре. «Конституци — вай вахара керттера закон» яхача темагӏа беседа. 19.30. «Пятьдесят яха а ...» яхача ... «Дай мехка гӏолла» яха кинообзорe.

12 июнe.

С. М. Кирова цӏерагӏа культурай салаӏаран парк. 10.00. Яйгача промышленностe болхлой ... Массовкаш, довзараш, викторинаш. 16.00. Кинолектори. «СССР яйга промышленносте дег...» 19.30. Кинофестиваль: «Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу». 17.00. Баьццара театр. Шелан промышленносте объединени хоза гӏирс беча фабрикан художественни самодеятельносте коллективий концерт. 18.00. Музыкальни эстрада. Нохч-Гӏалгӏай пачхьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 19.00. Баьццара театр. «Вайнах» яхача хьалкхен ансамбла концерт. 19.30. Халхара майда. Кагирхой салаӏара сайре.

ДЕША ДӀАЭЦ;

№ 13 йолча Грознени городской юкъере профессионально-техническа училище (РСФСР юрташка гӏишлошъяра Министерства «Чечингсельстрой» тресте база йолча)

ДЕША ДӀАЭЦ КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИИ

1977—1978 дешара шера укх специальностагӏа:

1. Юртара гӏишлош яра мастер;
2. Аьшка-бетонни конструкций каменщик-монтажник;
3. Гӏишлош яра столяр-плотник;
4. Штукатур-маляр.

Дешаш йоалаха ха — 3 шу

Училище дӏаэц 8 класс яьккха бола кагий нахи мехкарийи. Училище дешa дӏайийцараш общежитеша, дийнахьа 3-зза кучча хӏамаина, балхаре мукъа волча хана болх беча хинен тӏадуххадеча хин тайпарча берзаньапа Ӏалашбу. Дешара мастерскеш, общежити, спортивни хьтовни залаш, библиотека, столови йолаш нерда хьальльче здаиеӏ комплексе улл училища.

Училище болх беш я художественни самодеятельносте кружокаш, спортивни секцеш. Городской юкъера профтехучилища чакх а яьккха экзаменаш дӏаеннача юкъера образовани чакхъяккхараца профессегӏа йола разряд хлархи бола диплом дӏалу.

Тӏехника дийша хилара диплом луш училище чакхъьаккхараш юкъера общеобразовательни школаш чакхйоахаш доацo медаль енича дешархошта оттаь совгӏаш йолаш ба.

Училище деша дӏаоттара эша документаш:
1. Директора цӏерагӏа язъь заявлени.
2. Ваь хилара тешал е паспорт.
3. 8 класс яккхара тешал.
4. Вахача моттигера справка.
5. 3х4 боарам бола фотокарточкаш (диъ).
6. Медицински справка (№ 286 йолча формагӏа).

Заявленеш дӏалийю 1977 шере 3 июне дешa.

Училища адрес: г. Грозный, Мичурина поселок, А.-Г. Гойтова цӏерагӏа улица.

Цига воагӏар Центральни базар тӏера йоагӏа № 27 йола автобус юкхера совача кхаччалца ва веза.

Нохч-Гӏалгӏай музыкальни училище
ДЕША ДӀАЭЦ

1977—1978 дешара шера дийнахьарча отделене укх специальностагӏа:

1. Фортепиано.
2. Мерзаш доаха инструменташ (чӏондарг, альт, виолончель, контрабас).
3. Халкъа инструменташ (баян, домбра, балалайка, дечиг-пандар, Ӏотух-пандар, кхыяраш).
4. Духовой инструменташ (тромбон, труба, валторна, гобой, кларнет, флейта, кхыяраш).
5. Хоровой дирижировани.
6. Музыка теори.
7. Мало алара.

Укх специальностагӏа деша воагӏар: фортепиано, мерзаш доаха инструменташ, хоровой дирижировани, музыка теори, халкъа инструменташ (баяна класс) хана везе музыкальни школа чакхъяьккха. Дешара ха 4 шу я.

Заявленеш дӏалийю 1 июне дешa 5 июле кхаччалца йолча хана.

Деша дӏаоттача хана луш йола экзаменаш — 6 июле дешa 20 июле кхаччалца йолча хана.

Деша дӏаоттача хана дӏадала деза документаш: директора цӏерагӏа язъь заявлени, № 286 йолча формагӏа медицински справка, дешара тешал (подлинник), диъ фотокарточка (3 х 4 размер йолаш).

Училища адрес: г. Грозный, В. Терешкова-Николаевой, улица, 2 телефонаш: 3-36-87, 3-58-83.

ТЕЛЕВИДЕНИ

11 июнь — I ПРОГРАММА

9.00 — Кердалдараш. 9.10 — Турнира гимнастика. 9.30 — «Кагирхой творчество». 10.00 — «Дай-хьошой, цхььа». 10.30 — ... музыкальни программа. 11.00 — ... 11.30 — ... «Москвичка» ... 12.00 — ... клуб. 13.15 — Документальни фильм. ... 14.00 — СССР хьарча ... 15.40 — ... 16.45 — ... 18.15 — ... 19.00 — ... 21.00 — «Хабар». 21.30 — ... 23.00 — Кердалдараш ...

II ПРОГРАММА

15.40 — ... 18.00 — ... 18.30 — ... 19.00 — ... 21.00 — «Хабар». ...

12 июнь — I ПРОГРАММА

9.00 — Кердалдараш. 9.10 — ... 10.00 — ... 11.00 — ... 12.00 — ... 13.15 — ... 15.00 — ... 16.30 — ... 18.00 — ... 19.00 — ... 21.00 — «Хабар». 21.30 — ...

II ПРОГРАММА

15.05 — ... 18.00 — ... 19.00 — ... 21.00 — «Хабар». ...

РАДИО

11 июнь

6.30 — «Дешаш ...» 7.20 — «Грозненски рабочий» ... 8.15 — ... 10.00 — ... 12.20 — ... 15.00 — ... 18.00 — ... 19.20 — ...

12 июнь

7.10 — «Грозненски рабочий» газета. 7.25 — ... 10.00 — ... 12.10 — ... 15.00 — ... 18.30 — ...

ХАОТТАМ

Тахан республике гӏолхеи Грознени моркаш а йолаш, йокъача а йолаш, мохбоалехьара сехкасе 3—7 метр чӏоагӏа хургья. Хьехкан хилeн йегара температура республике 23—28, Грознe 25—27 градус йолаш хилeн тарду.

Кхоанeн ломаш хургду ... моркаш а йолаш, хьайоача моттагаша догӏа а хьаьна, тайн-тайпарча сагӏазахьара сехкасе 5—7 метр чӏоагӏа хургья. Хьехкан хилeн йегара температура буьйсанна 12—17, дийнахьа 23—28 градус йолаш хилeн тарду.

Метеостанци.

Редактора заместитель **М. М. ХАМХОЕВ.**

ТХА АДРЕС: 364000, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гӏа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-06; редактора зам. — 3-39-11; жоаваламе секретара — 3-34-33; партийни вахара культурай отдел — 3-61-40; промышленносте отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-23; кехаташ отдела — 3-74-68; бухгалтери — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-06; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-33; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-40; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-23; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадува шинарен, ерсн. шоаттен денош

СФ05141 «Грозненски рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4454.